

Forfatter: Stub, Ambrosius

Titel: Digte

Citation: Stub, Ambrosius: "Digte", i Stub, Ambrosius: *Digte*, Rosenkilde og Bagger, 1972, s. 7.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-stub02val-shoot-idm139871600872528.pdf> (tilgået 17. april 2024)

Anvendt udgave: Digte

Digte

Digte

Ribetiden. Religiøse Digte

8

9

Vor stoere Falsters Liv

Vor stoere Falsters Liv fandt just i Død sin Vinding,
Han fløy fra Død, fra Grav til sin Parnassi Tinding,
Apollo gav ham der anseelig Plads og Rang,
Blandt dem, hvis Priis bestaaer til Lærdoms Undergang.
Hans gamle Laurbær-Krands fik stedse grønne Blade,
Som ingen Avinds Tand skal gnave eller skade,
Kort sagt, hans Ære-Glands blev varig stoer i Hast,
Saa Falster overseer all Verdens Roes og Last.
Er skiøndt hans lærde Navn saa stort, som det kand være,
Dog ynder Musæ selv de Vers til Mandens Ære,
Derover har en Deel bestiget Pindi Top,
Bag efter krøb da een med disse Riim der Op:
Stoere Falster! sidste Rector udi Danmark! est du død?
Du de Lærdes Danske Hector, som var ret til Lærdom fød?
Ney! du lever og skal leve udi de Disciple, som
Ved din Mund til Mænd forbleve udi Riget runden om.
Vi dig takke, vi dig ære, vi dig rose til vor Grav,
For den milde grundig Lære, du os i din Skole gav
Og naar vi med dig forsvinde, skal de Skrifter, du har giort,
For den hele Verden vidne, at dit Navn bør være stort.
Du ey andre Børn haver; nok, vi skal og lade see,
At Hr. Fader, dine Gaver arves til Velsignelse.
Riibe raab! fornedret Riibe: Icabod min Herlighed
Borte er! jeg er i Knibe, og et ret forringet Sted. 10
Thabor har du Riibe været, godt at boo udi dit Sted.
Da du varst for Verden æret med en rar Trefoldighed.
Ach! I dig den sidste Lector (a) sidste Bisp i dig er død (b)
Og nu sidst den sidste Rector (c) hvo er vel som disse fød?
Ved dette Hyklerie blev Falster bleeg om Næsen,
Sligt vamlende for ham, som baade klog og kræsen,
Han stod forandret op, nu blev han kold, nu heed,
Men viiste sig med Smiil i saadan Tale vreed:
Apollo du min Soel! I Musæ mine Stierner!
Parnassi lærde Chor! I høy-oplyste Hierner!
Her var vel aldrig før saa grov en Charlatan,
For Lyset kommen frem paa denne høye Plan?
Her tør jo ingen Klog for Viisdoms Øyne møde,
Med den Trefoldighed, hvis tre Personer døde?
Hvis tre Personers Død gav Lærdom Hiertestik,
Saa Rector, Lector, Bisp med dennem reent forgik?
Af disse tre Slags Mænd, har Danske Norden mange,
Som døde Formænds Dyd end aldrig gjorde bange,
Ja! Riber Stift og Bye kom ey et Grand tilkort,

Ved det en dødelig Trefoldighed gik bort.
Den Bisp der døde sidst, var Mand for Bisp Staven,
Ham fulgte Dygtighed og lærd Forstand til Graven,
Men kom han nu igien fra Glemsomhedens Land,
Jeg veed, han glemte ey at ære Eftermand.
Jeg veed, han sagde strax: Jeg seer min stoere Glæde,
Guds Ven, min Afkoms Ven paa dette Bisp-Sæde,
Her har den sidste Bisp langt fra ey sagt god Nat,
Hvor mine Pligter slap, tog han retskaffen fat.
Den Lector med hvis Liv, et Lectorat fik Ende,
Gav lærd og nyttig Fliid i Embedet tilkiende,

* * *
-- 11

Ja mangel Riber Clerk, som Academicus,
Vandt ved hans Lærdom Gunst hos høy Theologus.
Er Riber Lectorat ved Lectors Død forsvunden,
Saa blev det Skolens Tab tilstrekkelig forvunden,
Den lærde Lectors Fliid har virket noget stort,
Det samme har en lærd Conrector siden gjort.
I Danmark er jeg selv den sidste døde Rector,
Som Tossen her gav Navn af Lærdes Danske Hector
For bare Rimets Skyld, og ey for anden Ting,
Har Posten slæbt den Hælt i Norden rundt omkring.
Jeg havde Undermænd, ja! Overmænd og Lige,
Hvor lærd jeg ellers var, bør skiønsom Kiender sige.
At Rectors Dygtighed i Danmark end er kiek,
Kand selv min Eftermand betyde denne Giek.
Apollo du min Soel! I Musæ mine Stierne!
Parnassi lærde Chor! I høyt oplyste Hierner!
Ach! Taaler aldrig meer saa grov en Charlatan!
Ach! viser Løgneren fra denne høye Plan!
Ved disse Falsters Ord kom Rimeren i Knibe,
Han stod paa Bierge Top, som hans fornedret Ribe,
Man raabte: Borte er hans Herlighed og Sands,
Ham tiener Nyse-Krud, men ikke Laurbær-Krands.
Her brød Apollo ud: Du Nar bliv klog af dette!
All utilbørlig Roos kand give Dyden Plette,
Negt ingen Levende sin vel fortiente Priis,
Det er den Døde nok, han selv var lærd og viis.
Saa blev den Pilegrim beordret til at vandre,
En March blev spillet smukt af Falster og de andre,
Den deylige Music blev overmaade rar,
De ni Gudinder sang: Herneed Trefoldig NAR! etc. etc. etc.

12

[71.] A: Post-Tidender Nr. 99 11. Dec. 1752. Aa: Ny kgl. Sml. 487,2° S. 523. B: Anhang 1782 Nr. 5. C: Ribe. D: Haandskr. citeret af Barfod i Noterne. - *Litt.*: Thorup: Falsters Biographi, Bilag S. 16; Barfod III Nr. 63, IV og V Nr. 64 Note; Kinch S. 22; Th. A. Müller: Festskr. til Erslev S. 435 Note; Vilh. Andersen S. 217; Brix: Ambr. Stub S. 111-12; Fonsmark Nr. 63; Bjørn Kornerup: Kulturmindre 1952 S. 40 f. - Digtet er Svar paa A. Raarups Mindedigt for Rektor Falster i Post-Tidender 24. Nov. 1752, som citeres i Stubbs Digt. - Jf. Indl. S. 37 f.

1 Overskr.] Critik over et Liig-Vers B. 3 fra (2)] til C. - Parnassi] Parnass's B. 4 Rang] Rum C. 5 Lærdoms] Verdens C. 8 varig] herlig B. 9 overseer] oversee B. 10 Er skiøndt] Endskiøndt C. 11 ynder] ynde B; nyder C. - Musæ] Muser B; Musa C. - selv] vel B. 13 da] der BC. 14 est] er B. 16 Disciple] Discipler BC. 17 forbleve] forblive B. 19 milde grundig] Grundig, milde C. 21 vidne] vinde C. 24 Icabod] dvs. *Herligheden er borte (1. Samuel 4, 21)*. 25 forringet] fornedret C. 26 Thabor] *Bjerg i Galilæa, efter den kirkelige Tradition identisk med »Forklarelsens« Bjerg, hvor Jesus mødtes med Moses og Elias*. 27 varst] var B. - rar] dvs. *sjælden*; ret C. 29 nu sidst] i dig C. - fød] *derefter tilf.* N. A. R. B. 34 Musæ] Muser B. 35 Parnassi] Parnasses B. 36 Her] Der C. - Charlatan] Charletan B. 37 kommen] kommet B. 41 reent] ret CD. 43 Formænds] Formands B. - end] man C. 44 Riber] Ribe B. 45 en] den CD. 50 stoere] største CD. 55 Embedet] Embeder C. 56 som] samt C. 58 Er] Den C. - Lectors] dennes B. 60 Lectors Fliid] Lector Flock C. - noget] meget C. 61 lærd Conrector] *der maa her tænkes paa Sinnel Lange, som 1740 blev Konrektor og 1752 efterfulgte Falster som Rektor, mens han som Konrektor afløstes af Thomas Montagne (jf. Kornerup S. 42 Note 8)*. 63 Lærdes] Lærde C. 66 og Lige] tillige CD. 70 Musæ] Muser B. 71 Parnassi] Parnass's B. - høyt oplyste] høioplyste BC. 72 Charlatan] Charletan B. 73 Ach!] Men B. 80 vel fortiente] velfortiente B. 81 var] 13 er D. - lærd] klog BC. 83 March] Mars B. 84

deylige.. overmaade] Dejlighed blev stor og saare meget C. 85 etc... etc.] *mgf. BC. Under Digtet: stup C. - Barfod retter L. 32 forandret til forundret. En Afskrift af Digtet efter Post-Tidender findes i Ny kgl. Sml. 487, 2° S. 523-25 m. Overskr.: Over Rector Falster, som døde in Novbr. 1752 Ere blandt de i Aviserne publicerede Danske Vers følgende det smukkeste.*

14

Toe Rigers Velfærds Fødsels Dag

Toe Rigers Velfærds Fødsels Dag!
Du Danske Nordens Velbehag!
Du glæder alle Geve!
Lyksalig Fødsels Øyeblik!
Du kom med Femte FRIDERICH!
Den Stoere Konge leve!
Den Stoere Konge leve!

Vor Hierte Konges Hiertens-Fryd,
Vor Dagmar, kroned af sin Dyd,
Gaae frem paa Tidens Bane!
Velsignelse til Siæl og Liv!
Gak med i Længden, og forbliv
Hos Dronning JULIANE!
Hos Dronning JULIANE!

Hun øse Liv af Naadens Veld,
Monarchens Moder, Nordens Held,
SOPHIE MAGDALENE!
Hun leve vore Ynsker op!
Saa stiiger Konge-Stammens Top,
Hun see da flere Greene!
Hun see da flere Greene!

15

Ufødtes Herlighed staae grøn,
Ja blomstres ved vor Konge-Søn,
I Freed-rig Velstands Enge!
Han see sin Fader Dage mæt!
Han føre siden Scepteret,
O lykkelig! O længe!
O lykkelig! O længe!

Gyd Himmel, gyd Velsignelse,
Hver Time paa Prinsesserne,
Paa Dine Flytte-Planter!
De staae i Flor og blive ved,
I baade Tiid og Evighed,
De fire Amaranther!
De fire Amaranther!

De Nord-Monarchers Arve-Huus,
Bestaae, trods Tiidens Knek og Knuus,
Til Vande staar i Flamme!
Dansk Afkom til sin sidste Mand,
Regieres i lykkelig Stand,
Af Oldenborgske Stamme!
Af Oldenborgske Stamme!

[72.] A: Post-Tidender 6. April 1753. B: Det Danske Syngende Nympe-Chor. 1ste Samling. 1753. C: Levin (Nr. 26) S. 37. D: Heiberg 1771 (Nr. 26) S. 65. E: Chr. Stub (Nr. 39) S. 92. - *Litt.*: Barfod III Nr. 60; Brix: Ambr. Stub S. 17 og 89; Fonsmark Nr. 60. - Digtet er skrevet til 16 en Fest, som Stiftamtmanden i Ribe Grev Ørtz holdt paa Frederik 5.s Fødselsdag 31. Marts 1753. - Jf. Incl. S. 40 f.

1 Overskr.] *mgl. B*; Til Kong F: (Friderich CD) den 5te (Femtes D) Fødsels Dag 1753 C-E. 2 Toe.. Velfærds] O Tvilling-Rigets C-E. 3 Danske] gandske B. 6 Du.. med] Som bragte C-E. 8 Den.. leve] *mgl C, tilsvarende ogs. i de flg. Vers.* 12 Velsignelse] Velsignelser C-E. 13 Gak] Gaae C-E - Længden] Tiiden C-E. 15 Juliane] etc. B, *tilsvarende ogs. i de flg. Vers.* 19 Ynsker] Ønsker C-E. 21 og 22 Hun.. da] Og hun seer C-E. 24 Ja blomstres] og blomstre C-E. 24 blomstres.. Konge-Søn] blomstre Kongens ældste Søn B. - Konge-Søn] Konges Søn C-E. 26 Dage mæt] Dage-mæt C-E. 31 Hver.. paa] Paa Arv' Printz og B. 32 Paa] Som B. 33 blive] vare C-E. 35 fire] fine B. 35 og 36 Amaranther] *Blomsternavn, af græsk amaranthos, »uvisnelig«.* 37 De Nord-Monarchers] Gid Danske Kongers B-D. 38 Bestaae, trods] Staae fast mod B-D. 39 staar] staae B.

17

Stubs Vers over Jens Mahler

Her sover da Dit Støv udi sin Jorde Blee!
Det vaagner vist engang foruden Verk og Vee
Din Siæl foer herlig op Velgiørende Jens Mahler
Du taugde giorde Godt, Din gode Gierning taler
Saalænge Riber Bye har Kirke-Skole-Muur
Dansk fattig Skolepeg, svag Lem i Armod's Buur
Af Klerke-Kiøbmands-Stand nødtrængte rette Enker
Saalænge er dit Navn et Navn hvorpaa man tænker
Man spare Prydelser til Spilde paa Din Muld
Din Priis den trænger ei til Marmor eller Guld
Dit Minde er saa stort, som ingen Karrig Venter.
Stifts Kirken staår jo selv blandt Dine Monumenter.

[73.] A: LA. Viborg. Haandskriftsamlingen, tidl. Catharine Kirkes Arkiv i Ribe. Protokol med kongelige Reskripter m. m. Digtet findes indført paa sidste Side f. 224 v, som det formodes, af Raadmand Simonsen (d. o. 1810). - *Litt.*: Kinch S. 18-19; Barfod IV og V Nr. 63. - Jens Andersen Mahler, Købmand i Ribe, d. 43 Aar gml. 1755, begravet 3. Febr. »i vor Frue Domkirke lige uden for Muren af Blykamret, og gav Lys til Kirken, hele Skolen og alle Klokkerne ringet over ham, og var Lig-Prædiken« (Begravelsesbogen). Ved sit Testamente af 1749 havde han skænket store Gaver til Ribe Bys Kirker, Latinskolen, Skoleholderne og de trængende. (Se Kiøbenhavnske Danske Post-Tidender 7/2 1755 S. 2 Sp. 2).

18

En Drikke-Skaal i et muntert Selskab hos en Præst

Vi har alle den samme Troe
Som Præsten i vor Kirke;
Vi drikker vort Øll med Fred og Roe

Og glad med Glaset lirke;
Vi sigter alle til et Maal,
Vi drikker alle den samme Skaal,
Skam faae den :,; :,: som Lauget svikker
Og ey lystig drikker.

[74.] A: Chr. Stub 1780 (Nr. 62) S. 118. - *Litt.*: Barfod III Nr. 78; A. D. Jørgensen S. 500; Brix: Ambr. Stub S. 104-05; Fonsmark Nr. 78; Ottosen S. 114; Krøman: Ambr. Stub og hans ærøske Forb. S. 49. - Drikkeverset henføres af Barfod til Ærø og af Brix til Ribe, hvor det fortælles, at Stub samledes med en lille sluttet Kreds i Vinstuen i Apoteket, hvor man havde visse Vedtægter, naar man kom, drak og gik, som i Vers var forfattet af Stub (jf. Udtrykket »Lauget« i Verset). Der er ingen Begrundelse for at henføre Verset til Ærø, og Henførelsen til Ribe er temmelig usikker. Overskriften er utvivlsomt misvisende og skyldes formodentlig Omtalen af »Præsten« i 2. Linie. - Jf. Indl. S. 40.

9 svikker] dvs. *svigter*. - *Barfod retter L. 6 med til ved, hvad der forkastes af Brix.*

19

Chanson à boire

I Dyder bandt min Siæl
Den staar foruden ræncke
Beständig i sin læncke
Ved troskabs faste Pæl
I Dyder bandt min Siæl
I Dyder ere Mange
Men jeg som Eenlig fange
Kand icke tømme her
Een Skaal for hver især
En Skaal for alle bydes
Giid f - - - G - - - frydes
Thi Dydens tusind skøn
I hendes Skaal staar grøn.

[75.] A: Ribe (Nr. 10). - *Litt.*: Kinch S. 14; Barfod IV og V Nr. 94; A. D. Jørgensen S. 500-01; Brix: Ambr. Stub S. 102-03; Fonsmark Nr. 96. - Mens A. D. Jørgensen gætter paa, at f... G... er en Datter af Pastor Grønlund i Ribe, formoder Brix, at der er Tale om Frøken Geronemine (de la Mare), som nævnes i Nr. 35. Det sidste Navn stemmer dog ikke med Versefødderne. Verset er skrevet paa Versemaalet fra Sperontes: Ich bin nun, wie ich bin.

13 tusind skøn] *Blomsternavn: Tusindfryd, Bellis.*

20

Paaskrift paa en Slet Daase, hvori var got Tobak

Er Daasen ikke rar og Net
Strax siger man, den Snuus er slet
Mand dømmes dog saa let.

[76.] A: Ribe (Nr. 14). B: indført i Eksemplar af Heibergs Udgave 1771 S. 77, tilhørende Redaktør Hans Andersen, Aarhus. - *Litt.*: Kinch S. 17; Barfod IV og V Nr. 95; Fonsmark Nr. 97. - Jf. Indl. S. 68.

1-2 Overskr.] Inscription paa en Snuus Tobaks Daase B. 5 Mand] Man B. - dømmes] dommer A.

21

Jeg er et Hoved uden Krop

I.

Jeg er et Hoved uden Krop
Da mangen en, Gud være lovet
Fra Fode Saale indtil Top
Er bare Krop foruden Hoved.

II.

Jeg er et Hoved uden Krop
Dog Herren derfor være lovet
Da mangen en fra Taae til Top
Er bare Krop foruden Hoved.

[77.] I. A: Ribe (Nr. 17). II. A: indført i Eksemplar af Heibergs Udgave 1771 S. 78, tilhørende Redaktør Hans Andersen, Aarhus. - *Litt.*: Kinch S. 18; Barfod IV og V Nr. 97; Brix: Ambr. Stub S. 107; Fonsmark Nr. 99. - Brix formoder, at der er Tale om en Tobaksdaase - Jf. Indl. S. 68.

I. 5 Saale] *rett. fra Sole A.*

22

Mand, Mand, Mand

Mand, Mand, Mand
Tag Kone med Forstand
Hvor den Fierde bad god Nat
Tog den femte siælden fat
Mand, Mand, Mand
Tag Kone med Forstand.

Trang, Trang, Trang
Gjør Hovmod Tiden lang
En har drømt om Frue Nafn
Vognede i Dreng Favn
Trang, Trang, Trang
Gjør Hovmod Tiden lang.

[78.] A: Ribe (Nr. 16). - *Litt.*: Kinch S. 17-18; Barfod IV og V Nr. 96. - Jf. Indl. S. 59. 7 Forstand] Forsand A.

23

Impromptu

Nedenstaaende Vers er reciteret af Stub ved et Aftenselskab i Ribe, hvor han efter Selskabets Ønske har extemporeret det.

Vel født er vel en Trøst,
Men bedre vel opdragen:
Vel gift er Livets Lyst,
Vel død er hele Sagen.

O fire store Vel!
Vel er den sidste størst,
Men den tog Verdens Alt,
Som gav den Første først.

[79.] A: Barfod III Nr. 93. Versene er meddelt Barfod »af Componisten F. Foersom i Odense, hvem det dikteredes af hans firsindstyveaarige Fader. Denne havde i sin Barndom oftere hørt det fremsige af sin Fader, som havde været tilstede i et Selskab, i hvilket det paa Opfordring blev til«. - *Litt.*: Bricka: Hist. Tidsskr. 4. Rk. VI S. 10 Note 3; A. D. Jørgensen S. 501-03; Andrup: Danske Studier 1909 S. 216; Wad: Fra Fyens Fortid III S. 204 ff.; H. Trier: Tilskueren 1921 S. 356 f.; Samme: Ambrosius Stub, Udvalgte Digte S. 82; Vilh. Andersen S. 218, 223; Vogel-Jørgensen: Bevingede Ord (1940) Sp. 595; Brix: Ambr. Stub S. 107-10; Fonsmark Nr. 93; Billeskov Jansen: Danmarks Digtekunst II S. 37; samme: Dansk Litteraturhist. I S. 344. - Som navnlig vist af 24 Wad maa den første Strofe være ældre end Stub og øjensynlig Oversættelse fra Tysk. At 2. Strofe er en senere Tilføjelse fremgaar af, at den ikke som Strofe 1 har Rim paa 1. og 3. Linie og altsaa i Virkeligheden er 2 Alexandrinere (Brix). Strofen maa i den hos Barfod overleverede Form være forvansket, og der er gjort flere Forsøg paa at rette Fejl i den. A. D. Jørgensen vil læse:

O fire store Vel!
vel er det sidste størst
men den gav Verden Held
som tog det første først!

hvorved han faar Rim paa 1. og 3. Linie. Paa lignende Maade Vilh. Andersen:

O fire store Vel
Vistnok er Sidste størst
men den fik Verdens Held,
hvem den (Verden) gav første først.

mens Brix vil rette de to sidste Linier til:

Men den gav Verden Alt
Som tog (dvs. fik) det første først.

og H. Trier (Udvalgte Digte) i sidste Linie vil læse de første, d. v. s. hele Livet.

I den nyeste Tid er (af Aage Rohmann) fremdraget to Strofer, som staar meget nær ved de af Barfod meddelte (aftrykt af F. J. Billeskov Jansen i Berl. Aften 22/10 1960). De indleder Digtet om Christian 4.s

Dronning Anna Cathrine i Mauritz Frydensbergs »Det danske Oldenborgske Konge-Huus i Vers og Kobber« I-II (1760, 1763-64), 4° (hvis Forfattere iflg. Ehrencron-Müller III 145 var N. Prahl, Chr. Flensborg og Hans Schliermann). 2. Strofe, som øjensynlig har bedre Læsemaader end Barfods, lyder saaledes:

O store fire Vel!
Vel er det sidste størst
Men den tog Verdens Alt
Som fik de første først.

De to sidste Linier maa betyde: Den fik alt, hvad Livet kan give, som først (dvs. før han døde) fik de 3 andre Vel'er. Har Frydensberg & Co. faaet fat i et af Stub improviseret Vers? Udelukket er det vel ikke.

25

Jeg staar paa mine Fødder

Jeg staar paa mine Fødder,
Min R.. knækker Nødder.
Jeg beder dig saa gierne,
Du pille vil de Kierne.

[80.] A: Kinch S. 24. Kinch oplyser, at han har faaet Verset fra den gamle Købmand Rahr, som havde hørt det af Raadmand Simonsen, der fortalte adskilligt om Stub og kunde mange Digte af ham. - *Litt.*: Kinch S. 24, jf. S. 3; Brix: Ambr. Stub S. 106-07; Fonsmark Nr. 98. - Kinch meddeler, at Stubs Vers ifølge Rahr var Svar til »en Dame, der spurgte ham om, hvorledes det var, at han stod paa sine Fødder«. Det lyder dog ganske urimeligt. Man maa med Brix formode, at der er Tale om en Nøddeknækker.

26

Indskrift paa Stentavle i Verninge Kirke over Ambrosius Stubs Svoger Pastor Schyth, d. 7. Januar 1756

Du levende dødelige
For ved dette Altar giemmes en Wigtighed
Din egen Forraadnelsis Forvarsel
Det der igien kunde blive til Jord
af
Den Velærværdige og Vellærde
Hr. Lauritz Schythth
Fordum
Denne Meenigheds Kiære Siælesørgere
Han kom
til denne forgængelige Verden
1696 den 27 Novemb.
Han saae

Guds Kald til sit Lære Embede
1729 den 12 Maii
Han vandt
En troe Læreris ubesmittede Belønning
1756 den 7. Januarii
Han triumpherer
Over alt dette der dog er aldeles intet
Naar hans Legeme skal staae op
i Uforkrenkelighed
Oprigtig Herrens Frygt, foruden Svig og Sminke,
Reen Ærlighed, som ey kan hinke,

27

Retsindig Nidkiærhed for Siælis rette Vel,
De gave ham dete Navn, som Falskhed ey skal sværte:
Han var en ret Nathanael
En from Guds Mand i Sind og Hierte.
Hans eeniste Ægte-felle
Karen Stup
Som bedrøved overlevede ham og Deres 4 Sønner
loed denne velfortiente Aldmindelse oprette.

[81.] A: Tavle i Verving Kirke. - *Litt.*: Barfod III S. 197 og IV og V Nr. 100; Fonsmark Nr. 102. - Indskriften maa formodes at være skrevet af Stub kort efter Pastor Schyths Død 7. Jan. 1756. - Jf. Indl. S. 43 og 58.

30 Nathanael] jf. *Johs. 1, 48*: *Jesus saae Nathanael komme til sig og sagde om ham: see, det er sandelig en Israelit, i hvilken der ikke er Svig.*

28

Ansøgning til Stiftamtmand G. F. Holstein 5. Juni 1756

Høy Velbaarne
Hr. Cammerherre og Stifts Befalings Mand!
Naadigste Herre!

De viiser, som man seer, Enhver et naadigt Øye:
De letter, naar De kan, Enhver sin tunge Møye.
Forund, 6 Store Mand! min Ringhed denne Fryd,
At Øret aabnes her for Vanhelds yncksom Lyd.

Min Barndom den gick bort i Skolegang, som kræncker:
Min Ungdom sad sig tret paa de Latinske Benker:
Jeg var Academist til første Mandoms Tid:
Minerva lod end og fornøyet med min Flid.

Min Skiebne spillede saa sneedig med min Lykke,
Fordi jeg fandt mig ey i Nogles Agt og Nykke:
For sildig blev jeg klog af Tidens Skue-Spil,
Hvor Verden føyer den, der gjør, hvad Verden vil.

Jeg overgav min Bog, min kiære, troe Veninde:
Jeg drømte, ved min Pen, jeg saae mit Brød i Blinde:
Ved et og andet Hoff, fandt det, jeg skrev, Behag;
Men ach! mit Slæb blev svart, min Førlighed for svag.

Mit Helbred smeltede i tung Forretnings Heede:
Jeg maatte sidst, i Frost, snart efter Livet leede:
Jeg kom halv død derfra: jeg fik ret Liv igien;
Dog blev jeg aldrig meer saa farlig Treldots Ven.

Nu veed jeg hvad det er til Lægerne at trænge,
De fiire Svagheds Aar har tæret mange Penge.
Omsider slap mit Liv, som berget Vrag, i Haun,
Og al min Rigdom blev et Skolemester-Naun.

Jeg var, som patient, en Tidlang her i Riibe:
Her rimes alt for net, fordi jeg kom i Kniibe.
Jeg lærde da privat: min Sveed blev toe Aar lang:
Saa sleed mit Sind sig løst fra Treldots, Tvist og Tvang.

Jeg kunde leve her ved offentlig at lære,
Og leede Flittighed paa Vey til Held og Ære;
Men Synd at ynske Deel i Andres Brød og Løn:
Jeg ynsker bare Ja! paa her ved fulgte Bøn.

Blev tit vel oplærd Glut sin Slegt en Ære-Stytte,
Sit Kiøn, sin Stand til Ziir, sit Fædre-Land til Nytte;
Saa hielp, Retskafne Mand! min Flid til Slid og Sold!
Gud være Selv igien min Hielpers Løn og Skiold!

Ribe d. 5. Junii 1756-

Deres Høy Velbaarenheds

Underdanigste

Client og tiener

Ambrosius Stub -

30

[82.] A: L.A. Viborg, Ribe Bispearkiv (egenhændig Renskrift). - *Litt.*: Barfod III Indledning S. XXXVIII ff. og IV og V Nr. 104; A. D. Jørgensen S. 467 ff.; Vilh. Andersen S. 222-23; Brix: Ambr. Stub S. 116-17; Fonsmark Nr. 94. - Jf. Indledn. S. 12, 23, 39 f. og 59.

19 ved.. Pen] *der taenkes ikke specielt paa digterisk Virksomhed, men kun paa Arbejde med Pennen, jf. Gravskriften over Broderen (Nr. 29). 38 tit] Hs. har til, formodentlig Fejlskrift af Ambrosius Stub, jf. Barfod 4. og 5. Udgave og Brix.*

31

Kantate til Festen paa Odense Gymnasium i Anledning af Frederik d. Femtes Fødselsdag 31. Marts 1757

Da

Hans Kongel. Majest.

Vor Allernaadigste

Arve Konge og Herre

Den Stormægtigste Monarch

Kong FRIDERICH den Femte

HANS

Høye Fødsels-Dag

d: 31 Martii 1757

Blev celebrered med Oration og Music

paa det Kongelige Gymnasio

udi Odense

blev dette indsendt

fra

den bekiente Danske

Poët

Ambrosius Stub.

ODENSE tryckt hos Peter Wilhelm Brandt.

32

1.

Chorus

Her glæde sig, hvad der kan glædes!
Til side utidige Sorg!
Bort klagende Qvide! her qvædes
Saa vel som paa Christiansborg.
Her offres, til Eenevolds Throne
I kiærlig og kildrende Tone,
En Sang, som dog Sandhed gjør sød:
Blandt Danmarks livsaligste Dage
Kan neppelig findes en Mage
Til den, da vor KONGE blev fød.

2.

Aria

Ney! rare Dag! Du Phoenix uden Lige
For Nordens Tvilling-Rige!
Dit Lys er vores Liv og Lyst.
Den burde døe, som Dig forglemte;
Du bragte Hiertet til vort Bryst,
Vor Fryd, vor FRIDERICH den Femte.

3.

Recitativ

Hvad ligner dog dit Held?

O Danmarck! see! din Himmels Naade-Veld
Det flyder need i Dag
Til Undersaatters Velbehag.

33

Vor Lykke trodser mange Riger,
Hvis Flor ey nær saa herlig stiger.
Lad faae end have gylden Roe,
Lad Kunster gjøre nogles Lykke,
Lad Videnskaberne hos andre boe,
Lad nogle kneyse høyt med Lærdoms Hoved-Smykke.
Men hvad? De have hver en Deel.
Men Danmark! see! din Herlighed er heel.

1.

Aria

Ach! mange friste dog en blodig Kriig!
Hvor Markerne de bære bare Liig!
Hvor al Ting er ædt op af graadig Lue!
Hvor det er Eet at leve og at grue!
Her nydes en ynskelig, blomstrende Fred:
Man lykkes i Høyhed og Hytte derved
Her er det en qvægende Glæde at see
Velsignelser følge vor Plov og vor Lee.

2.

Aria

Vor Konge fremmer Kunsters Ære
I hver en smuk og nyttig Ting.
Kan nogen, o her kan han lære
Foruden at gaae viidt omkring.
Her treffer Agtsomhed sit Maal
I Træe, Steen, Guld, Sølv, Kaaber, Staal,
Vort Vidne skal hver Fremmed være,
At Kunsten her gjør store Spring. da Capo.

34

3.

Aria

Hver vigtig Videnskab er her i Flor
Ja! Frugterne deraf beviise

Vor FRIDERICH er Vittig Stor,
Hans Forsorg værd at priise.
Lad Andre komme frem med hvad de vide,
Her møde Mænd, der ikke gaae til Side.

1.

Aria

Uskikkede! op! op fra Skole-Benke!
At nøle der maae ingen tæncke,
Der voxer op i Sinkerie.
Bort! bort! u-lærde, sløve Siæle
Som søger uden Sands og Mæle,
Vort Ktøbenhauns Academie!
Monarchen paa den Danske Throne,
Gav der just Lærdom Laur-bær-Krone
Og stiftede dens Monarchie.

2.

Aria Solo.

Høy-Salige Kong CHRISTIAN den Fierde,
Kong CHRISTIAN den Lærde
Har bygget dette Lærdoms-Huus
Kong FRIDERICH den Femtes Naade
Har gjort det prægtigt overmaade
Ja! frit for Ælde, Kneck og Knuus.
Lær, Gymnasist! lær nu i Dag at skønne
Den Naade kan kun Kongers Konge lønne.

35

Tutti.

I Himle! belønne for først her paa Jorden
Den Femte Kong FRIDERICH Konge i Norden!
Hans Liv er en Lykke for Herre og Trel.
Han vender det Onde
For Borger og Bonde
Han sigter til alles vedvarende Vel.
Vor Ungdom den blive ældgammel og hvid
I denne vor KONGES lyksalige Tid!

da capo.

[83.] A: Originalt Tryk 1757. B: Anhang 1782 Nr. 2. - *Litt.:* Barfod III Nr. 61; Brix: Ambr. Stub S. 83-84; Fonsmark Nr. 61; Ottosen S. 114. - Odense Gymnasium var stiftet ved Fundats af 18. Febr. 1621 i Henhold til en Befaling af Christian IV om Oprettelse af Gymnasier ved forskellige Byer som Mellemed mellem Latinskolen og Universitetet. Mens Gymnasierne i de andre Byer hurtigt sygnede hen, holdt det sig i Odense gennem omtr. 200 Aar omend til Tider med stor Vanskelighed. Bygningen ved St. Knuds Kirke var skænket af Chr. 4. Ved Midten af 18. Aarh. var den stærkt forfalden. Under et Besøg i Odense blev Frederik 5. opmærksom paa dens Tilstand og foranledigede, at Skolen blev grundig restaureret og delvis ombygget, væsentlig ved Kommunitetets Midler. Arbejdet var afsluttet 1757, og Bygningen indviedes paa Kongens

Fødselsdag 31. Marts. Det er til denne Lejlighed Stubs Kantate er skrevet. Forneden i Bygningen var indrettet en stor Solennitetssal, hvor Festen holdtes. Ogsaa i den følgende Tid holdtes offentlige Festligheder her, saaledes hvert Aar paa Kongens Fødselsdag, hvortil Publikum var indbudt. (Holbeck, Odense Bys Historie S. 216 f.). - Jf. Indl. S. 41.

36

1-3 Overskr.] Til Kong Friderichs Geburtztag paa Odense Gymnasium, den 31 te Martii 1757 B. 4-21 Da.. Brandt] *mgl. B.* 47 Undersaatters] Undersatters *AB; rett. af Udg.* 67 Aria] *mgl. B.* 75 da Capo] *mgl. B.* 77 Aria] *mgl. B.* 85 Aria] *mgl. B.* 93 Laur-bær-Krone] Laurbær-Krone B. 96 Aria] *mgl. B.* 105 Tutti] *mgl. B.* 113 da capo] *mgl. B.*

37

Kongen opnaae Snee-hviid Alder

I.

Aria

Under egen Melodie.

Kongen opnaae Snee-hviid Alder!
Thronen staae, til Verden falder!
Kronen blive Sønne Arv!
Sværdet hviile! Pennen striide!
Ploven gaae og Kjølen gliide!
O! saa fremmes hver Mands Tarv.
O! saa fremmes hver Mands Tarv.

II.

Et Patriotisk Ynske

Kongen opnaae hvide Alder,
Thronen staae til Verden falder,
Kronen blive Sønne Arv.
Pennen gaae og Ploven glide,
Sværdet staae og Kølen skride,
Saa forfremmes Danmarks Tarv.

38

[84.] *I. A:* Chr. Stub 1780 (Nr. 60) S. 115. *B:* Arier og Sange II 1777 Nr. 266. *C:* Ny kgl. Sml. 517, 8° Nr. 94 S. 184. *D:* Thott 473, 8° Nr. 117. *II. A:* Oecon. Magazin 1757. - *Litt.:* Barfod III Nr. 57; A. D. Jørgensen S. 499; Vilh. Andersen S. 217-18; Severinsen: Danske Studier 1922 S. 75; Ad. Clément: Danske Studier 1922 S. 178; Brix: Ambr. Stub S. 85; Fonsmark Nr. 57. - Jf. Indl. S. 41.

I. 3-4 Arie.. Melodie] *mgl. B-D.* 8 striide] skriide *AD.* 10 O.. fremmes] Saa forfremmes *BC.* 11 O.. Tarv] *mgl. B-D.*

Da mangel har forvoldt

Da mangel har forvoldt, Clienten ey betaler,
Hvad skyldighed og skick paa Nye Aars dag befaler;
Saa bør hans Villighed dog komme trøstig frem,
Skiøndt gaven icke er anseelig og beqvem.
Du fattig Blad Papier! O lad din Ringhed melde;
Thi ald din Hvidhed kand mod Snee sig intet gielde,
Men vær et blot Beviis at giengields pligt og baand
Er lagt mig ævig paa af Fromheds Englehaand.
Du slette Sucker klod har ingen Ting at sige;
Du maa med Billighed den søde Tunge vige
Men siig, jeg Skiønner paa hvert Maaltids qvægsom stund
Og smelt ærbødigst hen i Fromheds Engle-Mund.
Du ringe Almanach er intet værd at regne,
Men meld, at sidste Aar skal mindes alle Vegne.
Forlang et naade-rum hos Dyden og forbliv
Et tegn paa Tidens gang for Fromheds Engle-liv
Og ligesom jeg selv i Verden ey forgiætter,
At Livets blide Dag har mørcke, bittre Nætter,
Saa svarer dette Suck, som nu fra hiertet gaar,
Gid Fromheds Engel her maa leve mange Aar!

[85.] A: Ribe (Nr. 1). - *Litt.*: Kinch S. 7; Barfod IV og V Nr. 68; Brix: Danske Digtere S. 127-28; Brix: Ambr. Stub: S. 156-57; Fonsmark Nr. 105. - Digtet maa formodes at være en Slags Betaling og Svar paa en Regning og er snarest henvendt til Else Maria Nymanns, som til Stubs 40 Dødsbo indleverede en Fordring paa 2 Rdlr. 4 M. 8 Sk. for Opvartning fra St. Hans Dag 1757 til Dato, i Beløbet var inkluderet 1 M. 8 Sk., som hun havde laant ham 8. Juli 1758. Det maa derfor antages at være skrevet (som en Nytaarsgave) Nytaar 1758. - Jf. Indl. S. 43 f.

10 Sucker klod] dvs. *Sukkerkugle*, 20 svarer] *Begyndelsen af Ordet er forskrevet, det læses af Kinch, vistnok med Rette, svarer, men er af Barfod rettet til varer.* - Brix vil L. 7 rette Thi til Det.

Livet som en Seylads

Hvad vindes ved Verdens vidtløftige Hav!
O tusinde Farer i skummende Trav;
Man veed kuns to Havne,
Bekjendte af Navne,
Den eene vor Vugge, den anden vor Grav.

Fra Vuggen til Graven maae krydses omkring
Blant Haabets og Frygtens de stridige Ting.
Snart vippe vi oppe

Paa Bølgernes Toppe,
Snart nermes vi Grunden i flyvende Spring.

Her fristes Ustandigheds Ebbe og Flod,
En Vagt er saa ond, som en anden er god,
Hver Time i Glasset;
Hver Streg paa Compasset,
Forandrer, forhøyer, forneder vort Mod.

Saa hidser en Medbør det nedrige Sind,
Ja puster i Hiertet Dumdristighed ind,
Vil Farten kuns føye
Vor Attraa og Øye,
Strax bleses vi op af en ønskelig Vind.

42

Saa slipper Kleinmodighed Roret i Hast;
Naar Forstavnen dukker for Bølgernes Kast,
Naar Vindene suse,
Og Vandene bruse,
Saa skrekkes vi strax for en knagende Mast.

Dit Forsyn, o Fader! det fører os hiem,
Det styrer saa sikkert, hvor Søen er slem,
Vor Gisning kand feyle,
Hvor vi end vil peyle;
Selv stavner vi mere tilbage end frem.

[86.] A: Arier og Sange I 1773 Nr. 87. B: Levin (Nr. 16) S. 21. C: Heiberg 1771 (Nr. 16) S. 39. D: Chr. Stub 1780 (Nr. 26) S. 67. E: Hellemann (Nr. 2) Fol. 2 v. F: Ny kgl. Sml. 517, 8° Nr. 21 S. 35. G: Fruentimmer- og Mandfolke Tidende 1768 Nr. 10 S. 31. H: Ribe (Nr. 9) V. 1 I: Ny kgl. Sml. 567, 2° Nr. 13 S. 2. J: Berggreen III 1845 Nr. 24 (efter mundtlig Overlevering). - *Litt.*: Barfod III Nr. 27; Kinch S. 13; A. D. Jørgensen S. 507; Vilh. Andersen S. 216 og 223; Brix: Ambr. Stub S. 118 og 125-27; Fonsmark Nr. 27. - Versemaalet i dette og det følgende Digt er hentet fra Brorsons Troens rare Clenodie 1739; jf. Brix. - Jf. Indl. S. 42.

1 Overskr.] Aria B-E; Søemands-Sang! F; Vita Navigatio H. 2 ved] paa IJ. - vidtløftige] A har i Registret urolige; det vildsomme FJ; det brusende I. 3 O] Ach FJ; kun I. - skummende] Flyvende I. 5 Bekiendte af] Bekiendt udaf F. 6 Grav] herefter tilføjes som L. 6: Hvad vindes i Verdens vidtløftige Hav? H. 7 maa krydses] man vandrer F; Vi kryser I. 8 Blant.. de] i haabet i frygten den I. - stridige] dvs. modstridende; stridigste G. 9 vippe vi] vipper man FGI. 11 43 nermes] nerme A; nærmer G. - vi Grunden] afgrunden I. - vi] man FG. 12 fristes] dvs. prøves. - Ustandigheds] Ustandigheds B. 13 Vagt] Døgnnet var inddelt i Vagter paa 4 Timer. 14 Glasset] dvs. Timeglasset. 15 paa] i GI. 16 forhøyer, forneder] forneder, forhøjer (ophøyer I) FI. - Mod] herefter mangler I. 17 en] et E. - nedrige] dvs. modløse. 22 Kleinmodighed] dvs. Modløshed, Forsagthed. 23 dukker] bukker F. - Kast] Last FG. 24 Vindene suse] Vandene bruse F; jf. flg. 25 Vandene bruse] Vindene suse F; jf. foreg. 26 knagende] knagendes F. 28 hvor] naar E. 29 Vor Gisning] Vort anslag F. 30 Hvor.. vil] I hvor vi end F. - vil] mgl. E. - peyle] dvs. bestemme Retning og Afstand (jf. Vilh. Andersen); seile øvrige Hss. 31 stavner] stævner E; stage F.

44

Saa sortnes vort Levnets den bliideste Dag

Aria

Saa sortnes vort Levnets den bliideste Dag,
Naar Solen har skinnet os efter Behag;
Forfarenhed maaler,

De blinkende Straaler,
Men finder i Enden kun idel Bedrag,
Saa sortnes vort Levnets den bliideste Dag.

Saa krympes vor Siæl for den kildrende Lyst,
Naar Hiertet forbander hvad Læber har kyst,
Naar Øyet maae græde,
Just over den Glæde:
Vi suer af Verdens forføriske Bryst;
Saa krympes vor Siæl for den kildrende Lyst.

Saa stikker vort Beenrad dog Hovedet ud
Igiennem den fiineste Kostbarheds Klud;
Lad Prægtighed braske,
Paa levende Aske
Før Ormen faaer boret vor sminkede Hud,
Saa stikker vort Beenrad dog Hovedet ud.

[87.] A: Chr. Stub 1780 (Nr. 55) S. 107. - *Litt.*: Barfod III Nr. 28; Brix: Ambr. Stub S. 127; Fonsmark Nr. 28. - Digtet har samme Versemaal som foreg.; jf. dette. - Jf. Indl. S. 42.

15 dog] og A; *rett. af Udg. (jf. L. 20).*

45

Uforsagt hvordan min Lykke

Aria

Uforsagt hvordan min Lykke
End i Verden blive maae,
Det er dog et Mesterstykke,
Som jeg daglig pønser paa;
Naar jeg kun i Naaden staaer,
Uforsagt i hvor det gaaer.

Uforsagt naar andre tvivler
Paa Guds Forsyns Naade, glad
Jeg i Haabet altid bliver,
Uden Haab i Haab: Og hvad!
Naar jeg kuns i Naaden staaer
Uforsagt i hvor det gaaer.

Uforsagt naar andre plager
Med Bekymring deres Sind;
Naar jeg kuns min Gud behager,
Gaaer jeg roelig ud og ind:
Naar jeg kuns i Naaden staaer
Uforsagt i hvor det gaaer.

46

Uforsagt naar andre sukker,
Under deres trange Kaar;
Jeg paa Herrens Naade pukker,
Resten sørger jeg ey for:
Naar jeg kuns i Naaden staaer,
Uforsagt i hvor det gaaer.

Uforsagt naar andre skrækkes,
Frygter for den onde Dag,
Ved Guds Naade jeg bedækkes,
Ham befaler jeg min Sag;
Naar jeg kuns i Naaden staaer:
Uforsagt i hvor det gaaer.

Uforsagt naar andre gruer
For at døe, jeg gruer ey,
Jeg min Krone hisset skuer:
Skulle jeg da grue? Ney!
Naar jeg kun i Naaden staaer,
Uforsagt i hvor det gaaer.

Søde Gud lad mig din Naade
Altid have her! du maae
Gierne for min Lykke raade,
Naar det vel mig Hist maae gaae,
Naar jeg kun i Naaden staaer
Uforsagt i hvor det gaaer.

47

[88.] A: Chr. Stub 1780 (Nr. 56) S. 109. B: Arier og Sange I 1773 Nr. 69. - *Litt.*: Barfod III Nr. 29; A. D. Jørgensen S. 506; Vilh. Andersen S. 223; Brix: Ambr. Stub S. 55 og 152; Fonsmark Nr. 29. - Digtet har samme Versemaal som Sperontes Nr. 2: Hoffnung, süsßer Trost des Lebens. - Jf. Indl. S. 42 f.

6 daglig] altid B. 7 kun] kuns B. 10 Paa.. glad] Om Guds Forsyns Naade god, B. 12 Uden.. hvad!] Skiønt mig Verden gaaer imod B. 13-14 i.. gaaer] &c. B; *saal. ogsaa ved de følgende Vers.* 13 og 19 Naaden] Naade A; *rettet af Udg., jf. de øvrige Vers.* 28 Frygter] Frygte B. 39-40 din.. her!] kuns have Her din Naade, da B. 42 vel.. Hist] hidset vel B. - *Barfod retter L. 11 bliver til hviler (jf. L. 9 tvivler). Brix vil L. 6 rette daglig til aldrig og i L. 40 sætte Udraabstegn efter have i St. for efter her.*

48

Vaare Dage løbe fage

Aria

Vaare Dage
løbe fage
Som en Piil i Luften frem,
Angest, Klage,
Nød og Plage
Næsten altid følger dem.
Een om Morgen kan vandre
Stærk og saftig som en Eeg,
Aftenen kan ham forandre
Til at ligge Død og bleeg.

Intet Mægtigt,
Stort og Prægtigt
Kan formilde Dødens Had,
Naar den kalder,
Skønhed falder
Og forvisner som et Blad.
Den ey lar sig under kiøbe
Af det guule Støv og Leer

Arm og Riig maae begge løbe,
Naar de Dødens Ansigt seer.

49

Hvor tør Aske
Da vel braske,
Sig af Stolthed blæse op,
Og forglemme
Dødens Klemme,
Som skal legges paa Hans Krop?
Hvad vil Skønhed sig indbilde?
Den skal Orme kradse ud
Hvo tør Tid paa Mammon spille
Den afmægtig Penge-Gud.

Ney jeg bygger
Ey paa Skygger,
Men slaaer Verden af mit Sind,
Jeg ey haaber
Som de Taaber
Paa en Haandfuld flygtig Vind,
Jeg paa Jesum Liid vil sette,
Hand staar evig Klippe fast,
Hand min Sorrig kan forlette,
Omendskiønt mit Hjærte brast.

[89.] A: Levin (Nr. 41) S. 50. B: Heiberg 1771 (Nr. 42) S. 86. C: Arier og Sange I 1773 Nr. 56. D: Ny kgl. Sml. 493 b, 2° S. 290 (Vers 1 og 2). E: Thott 473, 8° Nr. 112 (V. 1 og 2). - *Litt.*: Barfod III Nr. 30; A. D. Jørgensen S. 506; Vilh. Andersen S. 225; Brix: Ambr. Stub S. 153-54; Fonsmark Nr. 30. - Jf. Indl. S. 54.

2 Aria] *mgl. DE. C anfører Mel. I forenede Gemytter, D: Melodie Deylighed, Kiærlighed. 3 Vaare] Vore B etc. 4 fage] dvs. hurtigt. 5 frem] hen DE. 6 Angest,] Komma tilf. efter B. 8 dem] 50 den DE. 10 Stærk.. saftig] Frisk og Modig DE. 12 ligge] lige A. 14 og] *mgl. B. 16-17 Naar.. falder] Skiønhed falder, naar den kalder C-E. 22 Dødens] dødsens DE - seer] herefter *mgl. DE. 28 Hans] dens C 41 Sorrig.. forlette] Sorg kand eene lette C. Som V. 5 tilføjer C:***

Lad min Døds-Basun da lyde
Tidlig, sildig, naar du vil,
Jeg mig hiertelig vil fryde
Ved et saadant Sørge-Spil.
Jeg vil kalde Graven Fader,
Ormen Moder hede skal;
Thi jeg veed, Gud ey forlader
Mig i Dødens Skygges Dal.

Barfod vil i Versets sidste Linie rette Skygges Dal til Skygge-Dal. Verset maa antages at være en senere Tilføjelse, formodentlig af Stub selv. Det har samme Versemaal som Digtet, men ikke samme Rimbygning. L. 5-6 er Citat efter Job 17, 14: Jeg har raabt til Graven: du er min Fader! til Ormen: min Moder og min Søster og L. 7-8 Citat efter Psalme 23, 4: Naar jeg end skal vandre i Dødens Skygges Dal, vil jeg ikke frygte for Ondt, thi du er med mig.

51

Jeg seer dit Kunstverk store Gud

Ps. 73 v. 25

Aria

Jeg seer dit Kunstverk store Gud,
Du est alviis, almægtig,
All Verden blev jo ved dit Bud
Af intet viid og prægtig;
Men dette store alt
I Omkreds og Gestalt
Er dog i Siælens Øie slet
Mod Dig som eene skabte det.

Jeg seer det vidt udstrakte Rum
Den Circlet Himmel-Bue,
Dens Lamper uden Tal og sum
I ubegreben Lue
Mit Syen forlyster nok
Ved deylig Stierne-Flok.
Men Siælen venter sikkerlig
Sin Himmel-Glands og Soel i dig.

Jeg ser een Jord, en Grundfæst Bold
I dette store Runde
Fylt op med Forraad tusind Fold
For alle liv og Munde

52

Din Rundhed gav mig meer
End jeg fornøden seer
Men var all Jorden skabt for mig,
Jeg var dog arm foruden Dig.

O kiære Gud! din Aand, dit Ord
Er her mit Liv i Live;
Men hvad er Himmel eller Jord
Naar jeg hos dig kan blive?
Min Længsel, Lyst og Agt
Er op fra Verdens Pragt.
Lad Verden have sit for sig,
O lad mig bare have dig!

[90.] A: Levin (Nr. 39) S. 45. B: Heiberg 1771 (Nr. 39) S. 79. C: Chr. Stub 1780 (Nr. 24) S. 60. - *Litt.*: Barfod III Nr. 26; A. D. Jørgensen S. 507; Vilh. Andersen S. 225; Brix: Ambr. Stub S. 151; Fonsmark Nr. 26. - Psalme 73 Vers 25 lyder: Hvem haver jeg i Himlene? og lige med dig haver jeg ikke Lyst til Noget paa Jorden. - Jf. Indl. S. 43 og 54.

2 73] 13 A. 3 Aria] *mgf.* BC. 14 Lamper] Lampe A. 24 Rundhed] Runhed A. 25 End] Eend A. 33 op fra] *underforst. til Himmelen.* - Barfod sætter Semikolon efter L. 15 Lue og retter L. 16 forlyster til forlystes.

53

O! min Siæl du gaaer og vanker

Apoc. 21. Cap.

Aria

Melod. Blomster-Krandsen er min Krone etc.

O! min Siæl du gaaer og vanker
Blandt de lumpne Verdens Ting,
Samle rundt de vilde Tanker
See dig oven til omkring!
Ach! hvad nytter
Kedars Hytter,
Pilegrim hvor er dit Hiem?
Lad dit Øye
Agte nøye
Paa det nye Jerusalem.

Heele Verden gaaer til Grunde;
Af den lille Jordens Bold,
Af det store Himlens Runde
Bliver intet i Behold.
Agt i Tide,
Du kan vide
Naar du selv af Verden gaaer,
At du hisset
Er forvisset Paa en Boelig, som bestaaer.

54

Sig mig dog, hvad er vel dette
Tabernakels jordisk Huus?
Sig mig dog tør nogen sætte
Liid paa smuldret Leer og Gruus?
Dette ældes,
Dette fældes
O! saa maae man dog herud,
Men en Boelig,
Evig roelig
Er beredt for Lammets Brud.

Kast med Længsel Troens Øye
Op til hiin den prægtig Stad.
Agt paa Evighedens Høye,
Trods ald Satans Harm og Had;
Den er fundet
Fast og grundet,
Muurens Grundvold er saa rar;
Thi af reene
Ædel-Steene,
Er den glimrende og klar.

See! hvor Jaspis-Muure tindrer!
See de Perle-Portes Glands!
Der staae Engle, som ey hindrer
Nogen fra sin Seyers-Krands;
Det fik Ende
Med de Tvende
Cherubim for Livsens Træe Gen. 3. Cap.
Hiine frydes,
At vi bydes
Ind til evig Lye og Læe.

55

Staden selv og Stadens Gade
Er jo af det puure Guld,
Hør! der ere alle glade,
Hør Musik, som ret er fuld;
Hør dem qvæde

I den Glæde
Som er frie for Nag og Nød,
Frie for Plage,
Frie for Klage,
Frie for Graad, ja frie for Død.

Er vel dette Levnet andet
End en Boble, som forgaaer?
Beste Helbred bliver blandet
Med en Svaghed Aar fra Aar.
See vi Sagen
An ved Dagen:
Døden lurder i vor Krop;
Men de sande
Livsens Vande
Vælder hisset evig op.

Der er ingen Soel og Maane
Paa hiin evig Himmel sat,
Der er ingen Skye og Blaane,
Ingen Aften mindre Nat.
Der maae være
Glands og Ære,
See! den Hellig Gud er Soel;
Alting frydes,
See! der skydes
Straaler ud fra Lammets Stoel.

56

O! min Siæl, hvad vil du vanke
Blandt de lumpne Verdens Ting?
Samle hver en vildsom Tanke,
See dig oven til omkring!
Herre! leed mig,
Og bereed mig
Til din Himmel, til mit Hjem;
Giør mig værdig!
Giør mig færdig!
Til det nye Jerusalem.

[91.] A: Chr. Stub 1780 (Nr. 16) S. 44. B: Ribe. - *Litt.*: Barfod III Nr. 32; Kinch S. 20-22; A. D. Jørgensen S. 506; Brix: Ambr. Stub S. 135-41; Fonsmark Nr. 31.

2 Apoc.] Aabenb. B. 3 Aria] *mgf.* B. 4 Melod.. etc.] Mel: Vær dog ey saa slet til Moede B. 6 de] dend B. 7 Samle] Samler A. - rundt] da B. 10 Kedars Hytter] *Kedar var en Stamme i Arabien, som omtales i det gamle Testamente.* 14 det nye Jerusalem] *jf. Joh. Aabenb. 21, 2. 22 hisset] A har herefter Semikolon.* 28 paa] til B. 29 og 30 Dette] O det B. 31 O!] Og B. 34 Lammets Brud] *dvs. Menigheden; jf. Joh. Aabenb. 5, 6 og 12. 37 Agt] Sat B. 41 rar] dvs. sjældnen.* 42 reene] eene B. 45 Jaspis-Muure] *A har herefter Komma; Jaspis-Muuren B; jf. Joh. Aabenb. 21, 18. 46 Perle-Portes] jf. Joh. Aabenb. 21, 21. 51 Livsens] Livets B. - Gen.] Genesis dvs. 1. Mose Bog. 55 Gade] *A har herefter Semikolon.* 56 puure Guld] *jf. Joh. Aabenb. 21, 18. - puure] fiine B. 57 ere] er jo B. 59 dem] dend B. 61-64 Som.. Død] jf. Joh. Aabenb. 21, 4. 61 Som] Der B. 68 en] sin B. 69 See] Seer B. 71 lurder] luuret B. 73 Livsens Vande] *jf. Johs. Aabenb. 22, 1. - Livsens] Livets B. 75 ingen.. Maane] jf. Joh. Aabenb. 21, 23. 77 Blaane] dvs. Sky. 78-84 Ingen.. Stoel] jf. Joh. Aabenb. 22, 5. 81 Hellig] ævig B. 86 de] dend B. - Barfod retter i IV og V L. 37 Agt til Sat efter B (Kinch); Brix forkaster Rettelsen.***

57

Hvi render I Verdens Olympiske Gecke

1 Cor. 9. 24. 25. 26.

Hvi render I Verdens Olympiske Gecke
Paa Banen, da Kronen er intet beventd
Navnkundigheds Buble kand tiden jo brecke
I vinder kun Støvet, naar løbet er Endt.
Bort skiden Belønning med Skarn og med skade,
Min Fod skal ey trættes for falmende Glands
Min Tinding foragter de visnende Blade
Thi Himlen har viist mig En varende Krands.
Maalet Er ved Klenodiet.
Phil. 3.14.

[92.] A: Ribe (2). B: Levin (Nr. 18) S. 24. C: Heiberg 1771 (Nr. 18) S. 45. D: Chr. Stub (Nr. 31) S. 76. E: Hellemann (Nr. 6) Fol. 7 v. F; Arier og Sange I 1773 Nr. 91. - *Litt.*: Barfod III Nr. 33; Kinch S. 7-8; Vilh. Andersen S. 223; Brix: Ambr. Stub S. 120; Fonsmark Nr. 32. - Paulus' første Brev til Korintierne 9. Kap. 24.-26. Vers lyder: Vide I ikke, at de, som løbe paa Banen, løbe vel alle, men kun Een faaer Klenodiet? Løber saaledes, at I kunne erholde det. Men hver den, som kjæmper, er afholdende i Alt; hine vel nemlig, for at de kunne annamme en forkrænkelig Krone, men vi en uforkrænkelig. Derfor løber jeg, ikke som paa det Uvisse; jeg fegter, ikke som den, der slaaer i Veiret.

58

1 Overskr.] *mgl. B-F.* 3 Hvi] Hvad *B-F.* 5 Buble] Boble *B-E.* 6 kun] kuns *CE.* 7 med (2)] *mgl. B-F.* 9 visnende] visnede *B-F.* 11-12 Maalet.. Phil. 3. 14] *mgl. BF.* 12 Phil.] *Paulus' Brev til Philippenserne. Verset lyder: Men Eet gør jeg: forglemmende hvad der er bagved, og rækkende efter det, som er foran, iler jeg mod Maalet til det Klenodie, som hører til Guds Kald derovenfra i Christo Jesu.*

59

Tanker for an i en Psalme-Bog

Her slaaer jeg ald min Sorg reent hen i Veyr og Vind,
Og morer med min Sang mit misfornøyet Sind;
Her svinger Hiertet sig ved Aandens Vinger op
Fra Bochims Græde-Dal, til Thabors Glæde-Top;
Min Siæl saa øv din Røst! Din Fryd skal blive stor,
Naar Gud vil høre dig en Gang i Engle-Chor.

[93.] A: Chr. Stub 1782 (Nr. 58) S. 113. - *Litt.*: Barfod III Nr. 1; Brix: Ambr. Stub S. 119-20; Fonsmark Nr. 1.

6 Bochims Græde-Dal] *Bochim, egl. Betydning: de grædende, se Dommernes Bog 2, 1; jf. Nr. 119.* - Thabors Glæde-Top] *ifølge den gamle kirkelige Tradition Stedet for Forklarelser paa Bjerget, se Matth. 17; jf. Nr. 71 og 119.*

60

Tanker over 1 Cor: 2 v. 2: Jeg agter mig ikke at viide noget etc.

Hvad Regner Naturens Randsagere op?
Hvor til skal jeg vide hver ting i Naturen?
Fra stolteste Ceder paa Libanons Top
Til Isop, som viser sig ydmyg ved Muren,
Fra Brølede Løve paa vildene Mark
Til tiende Muldvarp, der mættes i Jorden;
Fra Ørnen i Høyden, den flygtig Monarch,
Til Fugle af nedrig og flagrende Orden,
Fra Havets den store vand sprudende Hval,
Til mindste utallige Fiske som vrimle,
Fra Jordens den Raae og Usigtbar Metal
Til Stiernernes Guld paa Guds hellige Himle,

Hvad siger du Tale-Konst, Dorligheds Tolk?
Hvortil skal jeg vide de Fabler du fører?
Du Prædiker Løgne for Vantroens Folk
Du veed kuns at kildre de kløende Ører.
Hvad har vel Dit selv kloge Paafund for Fynd?
Du lærer Fornuften de selv gjorde Dyder.
Men hvad som ey kommer af Troen er Synd.
Saa Føder Din Lærdom de klygtige Lyder.
Bort kiødelig Viisdom, bort prægtige Ord!
Jeg følger een Salig Eenfoldigheds Regler,
Det eene jeg Synder vil vide paa Jord,
Er Guds og min egen korsfæstede Mægler.

61

[94.] A: Levin (Nr. 2) S. 4. B: Heiberg 1771 (Nr. 1) S. 7. C: Chr. Stub 1780 (Nr. 1) S. 15. - *Litt.*: Barfod III Nr. 2; A. D. Jørgensen S. 507; Vilh. Andersen S. 225; Brix: Ambr. Stub S. 121; Fonsmark Nr. 2.

1 Tanker over] *mgl. BC; jf. ndf.* 2 Jeg.. etc.] *mgl. A. - etc.*] Tanker *tilf. BC; jf. ovf.* 3 Regner] regne C. 15
Dorligheds] Daarligheds *BC.* 19 Hvad] Hva A. 21 som] der *BC.* 24 Regler] Regeler A.

62

Før din hellig Lyst blev syndig

Mel. Søde Jesu! ald min Tragten etc.

Før din hellig Lyst blev syndig,
Ved en Frugt-begiærlig Tand,
Prægtig Adam! ach hvor yndig,
Ach hvor herlig var din Stand!
Da dit Sæde
Var i Glæde
Til den blide Skabers Priis:
Da du lydig,
Viis og dydig
Var Monarch i Paradis.

Men du lod dig dog forvilde
Til at staae en Gud imod!
Til at falde og forspilde
Ald din Herligheds Clenod!
Høyheds Tancke
Brød den Skrancke
Om det Træe som Gud forbød.

Ach! du spiiste,
Vi forliiste
Livet, der du aad din Død.

63

Adam faldt og Vi tillige:
Her fick Slangen Vundet Spil.
Edens Have, Ærens Rige
Luktes for os alle til.
Himlens Vreede,
Helveds Heede
Gnistred' af en ævig Ild;
Men Gud Være
Ævig Ære!
Hand bar Medynck, hand blev mild.

[95.] A: Ny kgl. Sml. 819 m, 4° Nr. 3 (egenhændig Renskrift). B: Levin (Nr. 4) S. 5. C: Heiberg 1771 (Nr. 3) S. 10. D: Chr. Stub 1780 (Nr. 3) S. 18. E: Hellemann (Nr. 1) Fol. 2 r. F: Collin 535, 4° 2 S. 7 (kun V. 1-2). - *Lin.:* Barfod III Nr. 3; Brix: Ambr. Stub S. 122; Fonsmark Nr. 3. - Jf. Indl. S. 47.

Overskr.] Aria. Adams Fald B; Aria C-E; Stubs Vers om Adams Fald F. 2 Mel.. etc] *mgl.* BF. 9 den] din B-F. 15 falde] tabe F. 18 den] din F. 19 forbød] dig bød F. 20 du] De BCE. 22 Død] herefter *mgl.* F. 29 Gnistred'] Gnistret B-E.

64

Høye Gud! Vort Fald, des verre

Mel. Ingen tænker, Hvad jeg lider etc.

Høye Gud! Vort Fald, des verre,
Giorde dig, Vor Naadig Herre,
Naadig Herre,
Naadig Herre Vreed.
Men, hvor har du kundet bøye
Til vort Fald din Medynks Øye
Medynks Øye
Medynks Øye Need?
Fader! du er kiærlig!
Ja! din Sandhed herlig
I Sønnen, som
Slog Satan om
Der Tidens Fylde kom.

Løftet, efter Bogens Rolde,
Voldt, at Helveds Hær maae Holde
Hær maae holde
Hær maae holde Trop.
Før vi skulde døe saa ilde,
Brast i Gud en Livsens Kilde
Livsens Kilde
Livsens Kilde Op.

65

Naaden midt i Nøden
Stod os bi mod Døden;

Den Gud, der saae,
Hvordan vi laae,
Hand lod os ey forgaae.

[96.] A: Ny kgl. Sml. 819 m, 4° Nr. 3 (egenhændig Renskrift). B: Levin (Nr. 5) S. 6. C: Heiberg 1771 (Nr. 4) S. 12. D: Chr. Stub (Nr. 4) S. 20. - *Litt.*: Barfod III Nr. 4; Brix: Ambr. Stub S. 122; Fonsmark Nr. 4. - Jf. Incl. S. 47.

1 Overskr.] Aria. Opreysning i Christo B; Aria CD. 2 Mel... etc.] *mgf. B-D.* 3 Vort] Vor B-D. 8 vort] vor B-D. - din] dit B-D. 11 er] est B-D. 16 Bogens Rolde] *Bogrullen*, dvs. *Bibelen*. - Bogens] *rett. af Stub selv fra Biblens* (?). 25 Stod] Staae B. - Brix vil L. 12 rette Ja til I.

66

O du dybe Fald og Vaade

Mel. Naar skal da min Tid faae Ende.

O du dybe Fald og Vaade!
O du dyre, bondløs Naade!
Mennisket, som brød Guds Bud,
Blev forligt med Gud ved Gud;
Thi hand har med eget Blod
Giort vor Sag i Christo god.

Usle Verden! lær at kiende
Kiærlighed foruden Ende:
Usle Verden! kom og merck
Den u-skabte Viisdoms Verck:
Mennisket ved Gud og Mand
Reistes af sin faldne Stand.

Een, uskyldig, vilde lide
Alles ævig Qval og Qvide:
Jesus, Jesus eene var
I Guds Vredes Perse-Kar,
Da en reen Forsoning flød
Af hans kraftig Blod og Død.

67

Søg, du Synd-beklemte Hierte,
Lindring af hans heele Smerte:
Søg hans Vunder, hvor du faår
Lægedom ved hvert et Saar:
Søg i ham dit Liv, din Røe
Ved en ret bodfærdig Troe.

Søvnig Siel! Hvor tør du nøle
I din Synds forfulnet Søle?
Vil du i hin Svovel-Søe
Ævig qvæles, aldrig døe?
Jesus frelser dig derfra
Naar du søger Golgatha.

[97.] A: Ny kgl. Sml. 819 m, 4° Nr. 3 (egenhændig Renskrift). B: Levin (Nr. 6) S. 7. C: Heiberg 1771 (Nr. 5) S. 14. D: Chr. Stub 1780 (Nr. 5) S. 21. E: Chr. Stub 1780 (Nr. 28) S. 71. - *Litt.*: Barfod III Nr. 13; Brix: Ambr. Stub S. 129 og 141-42; Fonsmark Nr. 13. - Jf. Incl. S. 47 og 55.

1 Overskr.] Aria Ditto *B* (ref. til den foreg. Høye Gud *m.* Overskr.: Opreysning i Christo); Aria *C-E*. 2 Mel..
Ende] *mgf. B.* 4 bondløs] bundløs *BE.* 14 Reistes] Reises *B-E.* - sin] den *B-D.* - faldne] falden *E.* 19 Forsoning]
Forsonings *B.* 21 Synd-beklemte] Synde klemte *B.* 25 dit Liv] din Fred *B-E.* 27 Søvnig] Sikre *B-E.* 28
forfulnet] dvs. *forraadnet*; forfuldne *B.* 29 hin] din *B.*

Bedrøvet Verdens Glæde

Aria

Mel. Hiertelig mig nu længes..

Bedrøvet Verdens Glæde!
Saa pak dig flux paa Dør,
Mig lyster nu at Græde,
For lysten stak mig før,
Min Jesu blodig Møye,
Hans Angest, Nød og Død
Staaer malet for mit Øye,
Og legger det i Blød.

Jeg løb jo selv til Helved
Fra Paradis, men see
Min Jesus laae og skielved
I sit Gethsemane.
Jeg tændte selv Guds Vrede,
Men Pinens ævig Glød
Kom Jesum til at svede
I Striden med min Død.

O see hvor taus hand kunde
I min den tabte Sag
Fordøye falske Munde
Og uforskyldte Slag.

Hans Ansigts Glands og Ære
Leed Spyt og Spot og Spee,
I det hand vilde Tære
Og taale all min Vee.

O see! Hand blev jo bunden
Saa hart med sterke Baand,
Endskøndt der ey blev funden
Misgierning i Hans Haand;
Jeg seer min egen strikke,
Hvor i Hand førtes om,
Fordi jeg skulde ikke
Staae bunden for Guds Dom!

O see! hand loed Hudflette
Sin heele Hellig Krop,
At Blodet kunde Tvette
Mig reen fra Taae til Top,
Jeg stormer til Guds Throne,
Min straf stoed Jesus ud;

Hand bar min Hovmods Crone,
Min Haanheds Purpur-Klud.

O see! hvor slog hans Hierte
Paa Korset i hans Bryst;
O see Hans Død og Smerte
For all min Synd og Lyst.
Bedrøvet Verdens Glæde,
Saa pak dig flux paa Dør
Her lyster mig at græde,
For Lysten stak mig før.

70

[98.] A: Levin (Nr. 7) S. 9. B: Heiberg 1771 (Nr. 6) S. 16. C: Chr. Stub 1780 (Nr. 6) S. 23. D: Hellemann (Nr. 3) Fol. 3 v. - *Litt.*: Barfod III Nr. 5; Brix: Ambr. Stub S. 122-23; Fonsmark Nr. 5. - Jf. Indl. S. 65.

6 nu] kun A. 8 Jesu] Jesus A. 12 jo] ja A. 14 Jesus] Jesu C. 17 Men] *fynsk Dialekt for Mens (jf. Nr. 18 L. 28); Mens B.* 18 Jesum] Jesus A. 29 hart] haart B-D. 30 der] da D. 40 stormer] stormet A-C.

71

Christi syv Ord paa Korset Luc. 23 Cap. 34 v. Fader! forlad dem; thi de viide ikke hvad de gjøre!

I.

I hvad min Talsmand leed,
Saa blev han ikke vreed,
Han var sin Faders Ven
Midt i Korsfæstelsen;
Hvad var hans Forbøn sød!
Kort før hans bittre Død.

Hvor kierlig kom han nu
Misdædere ihue;
O! Fader! var hans Ord,
Forlad dem dette Mord;
De viide ikke hvad
De gjøre mig af Had.

Hævngiærrig Verdens Folk!
Kast Ondskabs giftig Dolk!
Slæng Verden, løb derfra!
Løb hid til Golgatha!
Lær her en Kiærlighed,
Som Verden aldrig veed.

72

Prænt selv Imanuel!
Din Forbøn i min Siæl;

Forfølger Verden mig,
Jeg efterfølger Dig,
I det jeg er forhadet
I det jeg er forladt.

II.

Fader forlad dem etc. Luc. XXIII. v. 34

Prent selv Immanuel
Din Forbøn i min Siel,
Forfølger Verden mig,
Jeg efterfølger dig.
Er jeg end her forhadet,
Jeg er dog ey forladt.

[99.] I. A: Chr. Stub 1780 (Nr. 17) S. 49. II. A: Heiberg 1771 (Nr. 41) S. 85 (kun Vers 4). B: Levin (Nr. 42) S. 51 (kun Vers 4). - *Litt.*: Barfod III Nr. 6; Brix: Ambr. Stub S. 129-32; Fonsmark Nr. 6. - Jf. Indl. S. 55.

I. Barfod retter L. 7 Faders til Haders og L. 19 Verden til Vreden, hvad der forkastes af Brix. Brix vil i L. 12 rette Misdædere til Misdæderne og L. 19 Slæng til Stæng. II. 2 Fader.. etc.] mgl. B.

73

Joh. 19. Cap. 26. V. Kvinde! See, det er din Søn

Var Jesus end paa Korset bragt,
Al Straffens Tyngsel underlagt,
Hans Moder laae ham dog paa Hierte:
Just een, der var ham meget kiær,
Blev sat til Trøst i hendes Smerte,
Han tog sig hende an, Ja tog sig hende nær.

Skiønt Jesus lider ikke meer,
Han har dog Deel i hvad der skeer,
Hans egne her fortrængte Lemmer
De seer hans Forsorg hver for sig;
Thi, naar da Nøden haardest klemmer,
Maae tit en ubekiendt dog hielpe kiendelig.

Jeg er som fremmet allesteds,
Med Jesu Forsorg vel tilfreds;
Lad Satan brøle, Verden true,
Jeg leer af begges Rov og Ran,
I Døden tør min Siæl ey grue;
Thi Jesus tog sig den paa Korset evig an.

[100.] A: Chr. Stub 1780 (Nr. 18) S. 50. - *Litt.*: Barfod III Nr. 7; Brix: Ambr. Stub S. 132-33; Fonsmark Nr. 7.

11 Lemmer] jf. 1. Kor. 6, 15 og Ef. 5, 30. - Barfod fjerner i L. 10 Komma efterskeer og sætter i L. 11 Semikolon efter Lemmer, desuden retter han i L. 13 da til dem, hvad der forkastes af Brix. Der er i V. 2 Mulighed for forskellig Opfattelse af Sætningssammenhængen.

Aria over Luc. 23 V. 43: I Dag skal du etc.

Een Røver og til Paradis?
Vil nok en Pharisæer sige,
Som gjør sig selv og andre viis,
Hand har ey Lyde eller lige.
Fordømte Hykleri! fordøm kun hvem du Vil,
Her siger Himlen dog en omvendt Synder til.

Een Røver kom til Paradis!
Saa kan all Verden see og Viide,
At Aarsag til een Siæls Forliis
Er ey paa Guds og Jesu Side.
Ney Naadens Lyes staaer tændt til Livets det er slukt.
Og til vor Døds Minut er Himlen aldrig lukt.

Een Røver kom til Paradis,
Skiønt omvendt gandske kort før Døden,
Men Synder! hvo har gjort dig Viis,
At Bedring er da først fornøden,
Du kan jo Døe ret strax, Du selv maae svare ja,
Om Døden fandt dig nu i Synden død hvad da?

Een Røver kom til Paradis,
Saa blev den vigtig Sag bemærket,
At Troe i Døden vinder Priis
Ja Enden, Enden kroner Værket,
Du Helgen! agt ey haant om nogen Synders Siæl;
Thi du har vel begyndt; men hand kan ende vel.

Jeg vandrer da til Paradis;
Hos Dig, min Jesu! vil jeg være,
Men falder jeg paa Verdens lis,
O! Reys, o leed mig til din Ære!
Jeg følger Dine Spor og denne Røvers Troe,
Min Frelser! frels min Siæl fra Satans Røver-Kloe.

[101.] A: Levin (Nr. 13) S. 17. B: Heiberg 1771 (Nr. 13) S. 33. C: Chr. Stub 1780 (Nr. 19) S. 52. - *Litt.*: Barfod III Nr. 8; Fonsmark Nr. 8.

1 Aria over] *mgf. BC; jf. flg. 2 etc.*] være med mig i Paradiis. Aria BC; *jf. foreg. 8 siger*] siges BC. - Himlen] Himmelen A. 9 Paradis!] *alle Tekster kar Spørgsmålstegn; rett. efter Barfod. 13 det] Lys BC. 20 da?] = BC; A har her Punktum. - Barfod opgiver fejlagtigt, at A L. 30 har ja leed i Stedet for o leed.*

Aria over Matth. 27 V. 46. Min Gud, min

O! høye Raab, hvis lige aldrig hørtes,
Bliv rørt derved, du følesløse Jord!
Thi Himlen selv, Gud selv i Himlen Rørtes,
Da Gud og Mand brød ud i disse Ord:
Min Gud! min Gud hvi har du i din Vrede
Forladt mig nu i Helveds grumme Hede?

All Verdens Synd gik Jesus her i Møde.
All Verdens Straf blev ned paa Jesum lagt,
All Straffens Vee betoeg ham, før han Døde;
Ja ævig Død blev her af Livet smagt,
Hand leed just det, som alle burde liide,
Een Guddoms Hevn all Helveds Qval og Quide.

Saa Dyrebar blev Siælenes Forløsning,
Det var ey nok med Jesu Blod og Sveed,
Det var ey nok med Jesu Blods Udøsning,
Ney, Jesu Siæl fandt meest, at Gud var vreed
Hans Guddoms Magt unddrog sig fra hans Smerte
Saa Vredens Ild fik smeltet Siæl og Hierte.

77

Har Jesus Raabt i snart fortvivlet Vaade,
O Synder! kom da dette Raab ihu,
Foragt ey meer den Dyre kiøbte Naade,
Da Naadens Tiid er dog et bare Nu.
Hvad got vil Du af Jesu Raab vel haabe?
Den Stund din Synd kan Op til Himlen Raabe.

Du bange Siel maae ey fortvivlet beve,
Døv Syndens Raab med Jesu høye Røst,
Hand leed forladt, Du skal antagen leve,
Hans Angest er i Liv og Død din Trøst.
Dit siste Suk i Kraft af Jesu Raaben
Skal naae din Gud, og finde Himlen aaben.

[102.] A: Levin (Nr. 14) S. 19. B: Heiberg 1771 (Nr. 14) S. 35. C: Chr. Stub 1780 (Nr. 20) S. 54. - *Litt.:* Barfod III Nr. 9; Fonsmark Nr. 9.

1 Aria over] *mgf.* BC. 2 Min.. min] Jesus raabte høyt og sagde Min Gud, min Gud etc. BC. 7 i.. Vrede] *i Parentes* BC. 8 grumme] *grusom* BC. 10 Verdens] *Syndens* BC. - ned] *tilf. o. Lin. A*; nu BC. 13 leed.. som] *eene leed*, hvad BC. 15 Forløsning] *Gienløsning* BC. 19 unddrog] *undrog* A. 23 Dyre kiøbte] *dyrekiøbte* BC. 25 Hvad] *Hva* A. 26 Stund] *Stun* A.

78

Joh. 19 Cap. 28 V. Mig tørster

Kan Tørstens Brand fortørre den,
Der maa fortræillet sveede?
Kan Livets Vædsker tørres hen
Hos Arbeidsmand i Heede?
Kan Saft og Kraft forsvinde slet
Naar Blodet en forsager!
Saa har og Jesus fristet det,
Hvorefter Tørsten plager.

Han trælledede i vores Staed,
Vor Synd var ham en Møye,
Ja Heeden, som han svedte ved,
Piinagtig at fordøye.
Hans Blod forløb ved Sveden først,
Ved Pidsk og Nagler siden,
Fortørstet Jesu! O! din Tørst
Har ikke været liden.

Ney, af en større ingen veed;
Thi just din Død bekræfter
Det var vor dyre Salighed,
Du dog har tørstet efter;
Du tæredes af Længsels Brand,
Til Livsens Flod blev vunden
Hos os i Huulen uden Vand,
Hvor hver en Siæl laae bunden.

79

Naar nu engang min kolde Mund
Ey meer skal nyde Vædske,
Naar ingen Saft i sidste Stund
Min tørre Siæl kan lædske;
O! Livsens Kilde skiænk da mig
Den Trøst, din Tørst betyder,
Saa vederqvæges jeg af dig
Hvor Glæden evig flyder.

[103.] A: Christian Stub 1780 (Nr. 21) S. 56. - *Litt.*: Barfod III Nr. 10; Vilh. Andersen S. 216; Brix: Ambr. Stub S. 133; Fonsmark Nr. 10.

Barfod sætter L. 24 Komma efter vunden. Brix vil L. 3 rette fortørre til fortære.

80

Joh. 19 Cap. 30 V. Det er fuldkommet

De Prophetiers lange Regning,
De mange Skyggers Mørke Tegning
Og hvad før Tiden var bevidst
Om Jesu Liv fra først til sidst
Alt det var klart til Punct og Prikke,
Da Ædiken blev rakt Messias til at drikke.

Vel stod ham end een Skaal tilbage,
Den Dødens Skaal han skulde smage;
Men den var just et Honning-Maal
Paa Bunden af den suure Skaal.
Nu skulde heele Verden lære:
Det var fuldkommet, alt hvad surt han skulde tære.

Min Jesus! Du, der var i nøden,
Fuldkommen lydig indtil Døden,
Du har begyndt, fuldend min Troe,
O! giv min Siæl fuldkommen Roe!
Ja reen Frimodighed i Dommen,
Saa gør din Lidelse min Herlighed fuldkommen.

Aria over Luc. 23 V. 46: Fader jeg vil etc.

Lyksalig endte Da! min Frelser sine Dage,
Sit Lives Kors, sit Korses Plage;
Hans Siæl er løst af alle haarde Baand;
Hans Røst var Himmel høy og Sød før Livets Ende,
Hand raabte: Fader! o min Aand
Vil jeg Levere Dig i Hænde.

Hør til Du levende som har din Død i Hælen,
Lær her at Døe og frelse Siælen,
Som blev saa surt og Dyrt løst ind ved Jesu Blod,
Sov hen med Jesu Ord i Hiertet og i Munden,
Den Siæl Gud tager selv imod,
Har Døden ævrig Overvunden.

Mit Liv i Nød og Død! min Jesu! du der Døde!
Hielp mig at gaae min Død i møde
Og give Gud min Siæl ved dine egne Ord;
Faaer da mit faldne Maal ey ført dem ud for Smerte
Saa er mit siste Suk paa Jord
Din Røstes Echo i Guds Hierte.

1 Aria over] *mgl. BC; jf. flg. 2 etc.]* befale min Aand i dine etc. (Hænder C). Aria BC; *jf. foreg. 3 Da] Dag B; dog C. - Frelser] endte tilf. B. 5 Hans.. Baand] Linien er femfodet Jambe, mens den tilsvarende Linie i de to andre Vers er Alexandrinere; jf. Brix. 6 før] for BC. 13 Den Siæl] Din Sæl A. 16 møde] A-C har herefter Semikolon; Barfod sætter her Komma. 17 Gud] BC har herefter Udraabstegn.*

Ach! hvi har jeg dog saa længe 1 Cor. 7 Cap. 31 V.

Denne Verdens Skikkelse forgaar

Mel. alle Menschen müssen sterben etc.

Ach! hvi har jeg dog saalænge
Elsket Verdens Skum og Skarn?
Ach! hvi har jeg vildet hænge
Ved dends Bryster som et Barn?
Al dens Honning maa jeg kalde,
Ret en ram og giftig Galde.
Ach! hvo vil da, som et Barn,
Elske Verdens Skum og Skarn.

Er der nogen mindste Nytte
Ved en Myndt her stables op?
Ved en hykkelsk Ære-Stytte
For en Guds forgaaen Krop;
Ved en Lyst som gjør kun Kilder,
Og den kaade Siæl forvilder?
Nei! hvo vil da, som et Barn,
Elske Verdens Skum og Skarn.

84

Far da vel du Guld som veier
Mangen Siæl i Helved ned,
Den er ene rig der eyer
Jesum sig til Salighed;
Thi han skal til Slutning klæde
Tiidens Pialter af med Glæde.
Tænk da gierrig Verdens Barn:
Verdens Guld er Skum og Skarn.

Far da vel du falske Ære,
Som dog føder evig Spot,
Jeg forlanger ey at være
Paa dit stolte Bierg og Slot:
Den gjør vel der veed at stige
I Foragt til Himlens Rige.
Tænk da, modig Verdens Barn!
Verdens Roes er Skum og Skarn.

Far da vel bedrøvet Glæde,
Som bedaared før mit Bryst:
Hvo vil evig, evig græde
For en syndig Times Lyst?
Hisset glemmes ald min Qvide;
Skiønt jeg her maae meget lide.
Tænk da kræsne Verdens Barn!
Verdens Lyst er Skum og Skarn.

85

Gud! stadfæst mig i det Gode,
Hielp mig ved din Trøst og Tugt,
At jeg som din egen Pøde,
Voxe, blomstres og bær Frugt;
Lad mig Verden stedse hade,
Holde den for Skarn og Skade,
Plant en fast og fyrig Lyst
Til din Himmel i mit Bryst.

[106.] A: Chr. Stub 1780 (Nr. 13) S. 38. - *Litt.*: Barfod III Nr. 14; Brix: Ambr. Stub S. 142-43; Ottosen S. 108; Fonsmark Nr. 14.

23 eyer] A har herefter Semikolon, rett. af Udg. (jf. Barfod). - Barfod retter L. 17 Kilder til kilder, idet han opfatter Ordet som et Adjektiv, og L. 48 Voxe til Voxer. Brix afviser Barfods Rettelser.

86

Vel an, endskiønt jeg skal

Aria

Vel an, endskiønt jeg skal
Ved Trængsel uden Tal
Igiennem Verden med et taaligt Sind;
Jeg seer dog Jesu Spor
Til Himlen lagt mig for;
Jeg gaaer i det til Himlen og derind,
Er Stien end trang,
Besværlig og lang,
Besat, belagt med Torn og Steen,
Dog ved jeg, min foed
Faaer Hvile og Boed
For all sin Møye, Bræk og Meen.

Velan! jeg fatter Moed;
Thi Enden bliver God,
Min Frelser lever, jeg skal leve med;
Jeg øyner med min Troe
Hiin megen stille Roe,
Der er Hand, og har alt bereed mig Sted,
Jeg skynder mig frem
Til Hærligheds Hiem,
Som har sin Tryghed trindt omkring;
Lad Verden forgaae,
Jeg stræber at naae
I Gud og Jesu alle Ting.

87

[107.] A: Levin (Nr. 10) S. 13. B: Heiberg 1771 (Nr. 9) S. 25. C: Chr. Stub 1780 (Nr. 9) S. 29. - *Litt.*: Barfod III Nr. 15; Brix: Ambr. Stub S. 143; Fonsmark Nr. 15. - Jf. Indl. S. 50.

6 Spor = C; Spoer AB; hos *Datidens Digtere ofte kortvokalisk* (~ for) som i forskellige *Nutidsdialekter*. 12 foed] foee A. 13 Boed] Rooe A. 18 øyner] øyne A. 21 frem] hiem B.

88

Op af Synden

Aria

Op af Synden,
Op af Dynden,
Snart herop, Du Adams Barn!
Du er veltet
Nok og æltet
Ned i Ondskabs dybe Skarn.
Ey! hvi ligger Du og sover,
Kom din skiden Siæl ihu,

Naadens Flod den løber over,
Reys dig, skynd dig, vask dig nu.

Tiiden svinder
Tiiden Rinder
Tiiden flyver hastig bort,
Tag Dig vare
I din Fare,
Da din Tiime er saa kort.
O du faaer jo ey at vide,
Hvor din Død kan staae paae Luur;
Tænk paa Evighed i Tiide,
Om den ey skal blive suur.

89

Hold Dig færdig
Reen og værdig
Til din store Bryllups Fæst,
Til at være
Der i Ære
Jesu Brud og Himmel-Giest.
Gud han bød dig, stræb at træde
Pyntet frem ved Bøn og Boed,
Tvet da Strax dit smittet Klæde
Hvidt i Lammets Røde Blod.

[108.] A: Levin (Nr. 9) S. 12. B: Heiberg 1771 (Nr. 8) S. 21. C: Chr. Stub 1780 (Nr. 8) S. 27. - *Litt.*: Barfod III Nr. 16; Brix: Ambr. Stub S. 144; Fonsmark Nr. 16.

10 skiden] skidne BC. 11 over] dvs. *forbi* (tysk »vorüber«; jf. Brix). 25 Bryllups Fæst] Bryllups-Fæst BC. 30 Boed] Boe A. 31 Strax] A *har herefter Komma*. - smittet] smitet A.

90

Jesu Kors lad eene blive

Aria

Jesu Kors lad eene blive
Det jeg søger her i Live :/
Her i Live til
Ellers er jeg reent bedaaret,
Ellers har jeg reent forlaaret :/
Reent forlaaret Spil.
Jesu! rek mig Haanden,
At jeg faaer ved Aanden
Korsfæst hver Lyst,
Jeg før har kyst,
Og lagt ved dette Bryst.

Jesu Død kan eene falde
Liflig for mig i hver Galde :/
I hver Galde-Drik,
Kom end Døden, O! jeg viste,
At dens Braad blev brudt i siste :/
Brudt i siste Stik
Jesu! lad mig findes

Død fra Synd, og mindes
Din bittre Nød,
Der gjør min Død
Livsalig, kiær og sød.

[109.] A: Levin (Nr. 8) S. 11. B: Heiberg 1771 (Nr. 7) S. 19. C: Chr. Stub 1780 (Nr. 7) S. 26. - *Litt.*: Barfod III Nr. 17; Brix: Ambr. Stub S. 144; Fonsmark Nr. 17.

3 lad] kand BC. 7 og 8 forlaaret] forloret A; *Datidens Udtale var med langt aa* (~ bedaaret). 17 viste] vidste BC. 18 og 19 siste] sidste BC.

91

Ach hører Himlens Ord

Aria

Esa. 1 Cap. 18 V.

Kommer dog saa, og lader os gaae i Rette mod Hverandre,
siger Herren, der som eders Synder end vare som Purpur,
da skal de dog blive Snee-Hvide.

Ach hører Himlens Ord,
I Syndere paa Jord!
Gud kalder os for Retten;
Men til Forlig i Tretten,
Vort Liv vi selv forbrød;
Men han vil ey vor Død.

Han har en Siæl saa kiær,
Dens Jammer gaaer ham nær,
Han dømmes, den skal leve
Som ses bodfærdig bæve;
Strax er hver Synde-Plæt
Sneehvid, for Naadens Ret.

O! reene Gud jeg veed,
Min Søle er dig leed,
Til Synden løb jeg modig,
Der glee, der laae jeg blodig
Ja blev fra Top til Fod
Besudlet i mit Blod.

92

Jeg har forsyndet mig
Mod Himlen og mod dig,
Jeg ligger her bedrøvet
og angerfuld i Støvet,
For jeg som var dit Barn
Blev sligt et blodigt Skarn.

O! Fader, jeg foer vild!
Lad Dommen blive mild.
Jeg lægger kun for Dagen
Min Talsmands Død, i Sagen,
Lad Dommen blive god,
Og skreven med hans Blod.

Hans Blod, hans Verdskylds Fynd,
Kan reense af ald Synd,
Det Troe-Stæd, jeg har funden
Er, hvor hans Blod er runden,
Ach! tvæt min Purpur Ham
Sneehviid i dette Dam.

Ledsag mig snuble-frie,
Paa Himlens reene Stie,
Ledsag mig, til jeg qvæder
I lange hvide Klæder,
Saa er du evig bliid,
Jeg evig reen og hviid.

[110.] A: Chr. Stub 1780 (Nr. 14) S. 40. - *Litt.*: Barfod III Nr. 18; Brix: Ambr. Stub S. 144-45; Fonsmark Nr. 18.
- Jf. Indl. S. 65.

37 Verdskylds Fynd] dvs. *Forsonings Kraft*. 42 dette Dam] Dam er i *fynsk Dialekt Intetkøn*.

93

Aria over Act. 4 v 12. Der er ey Salighed i nogen anden

Eya! hvor Synden trykker,
Mit Hierte gaaer i Stykker
Samvittighed! din Fiil
Den skiærper Dødens Piil.
Eya! hvor Siælen gruer!
Guds Vredens Torden truer;
Her lugter af en Brand,
Som slukkes ey med Vand,
Kand ingen Høy og Huule
For Guddoms Øye skiule?
Kand Almagts Arm dog naae,
Hvor langt jeg end vil gaae?
Hvor skal? hvor skal jeg hen?
Hvor er en mægtig Ven?

Her fra til Verdens Ende
Er ingen Ven og frende,
Ja ingen Broder skabt,
Som er jo født fortabt;
Vi arme Børn maae sige:
Vor Fædre-Arv er liige
I Gield, i Synd, i Nød,
I Fengsel, Straf og Død;

94

Een Siels Forløsning veyer
Langt meer, end Verden eyer,
Her kiøbes ingen frie
Ved rimelig Verdie.
Ney det der gjører klart,
Er æevig Dyre bart.

O! uskatterlig Naade,
Her Møder i min Vaade
Saa Dyrebar en Floed
Af en Forsoners Blod,
Jeg tør ey længer lede
Om Frelsning fra Guds Vrede;
See Jesu Blod og Død
Har lædsket Vredens Glød;
I Ham er Hielp af Nøden,
I Ham er Trøst mod Døden,
I Ham er Livets Væld,
I Ham er Seyers Held,
I Ham er Siælens Freed,
I Ham er Salighed.

Gienløser uden liige
I all Naturens Riige!
Du leed, du svedte nok
For Heele Verdens Flok;
O giv mig deel blant dine
I Frugten af din Pine,
Giv Trøst, giv Haab og Troe
Guds Freed og Siælens Roe;

95

Min Tilflugt i min Qvide
Er da din Aabne Side,
Der har jeg Lædske Saft
Der har jeg Liv og Kraft,
Og har jeg Liv i Dig,
Saa har jeg Himmerig.

[111.] A: Levin (Nr. 11) S. 14. B: Heiberg 1771 (Nr. 11) S. 28. C: Chr. Stub 1780 (Nr. 11) S. 33. - *Litt.*: Barfod III Nr. 19; Brix: Ambr. Stub S. 145-46; Fonsmark Nr. 19.

1 Aria over] *mgf.* BC. 2 er] *mgf.* A. - ey] ikke BC. 7 Eya!] BC har her *Spørgsmålstegn.* - gruer!] A har her *Spørgsmålstegn.* 22 Fædre-Arv er] Fædre-Arve A. 30 æevig] evig B; evigt C. 38 Vredens] Verdens A. 42 Seyers] Seies A. 43 Freed] *rettet fra* Fred A; Fred BC. 52 Freed] Fred BC.

96

Aria over Act. 4 V. 12: Der er ey noget andet Navn under etc.

Et varigt Vel er dog engang at finde,
Hvo hielper da min arme Siæl i stand
Den søger ey hvad dette Rum har inde,
Det Blandings Gods af Ild, Jord, Luft og Vand,
Naturens Alt i Alt er intet værd at nævne,

Mod Saligheds Verdie og Naadens riige Evne.

Er Salighed da bare Naade, Naade?
Bør Adams Børn døe Døden een og hver?
Kand Mennisket da hielpe eller baade,
Der af sig selv ey kommer Livet nær?
Ney under Himlen er et eene Navn befunden,
Hvori en troende kan see sin Nød forsvunden.

Ved Jesu Navn forlades alle Synder,
Ved Jesu Navn udslettes Gielden reent,
Ved Jesu Navn kom jeg blant dem Gud ynder,
Ved Jesu Navn er intet mig formeent
Det er ved Jesu Navn min Bøn af Gud skal høres,
Det er i Jesu Navn min Siæl skal saliggjøres.

97

Du Naadens Aand! Guds Finger! kom at skrive,
Skriv Jesu Navn dybt i min Siæl og Bryst,
Lad Jesu Navn der u udslettet blive
Til Hiertet selv af Dødens Haand er kryst;
Lad mig her værdelig mit Navn af Christo bære
Og faae ved Jesu Navn nyt Navn i Æevig Ære.

[112.] A: Levin (Nr. 12) S. 16. B: Heiberg 1771 (Nr. 12) S. 31. C: Chr. Stub 1780 (Nr. 12) S. 36. - *Litt.*: Barfod III Nr. 20; Brix: Ambr. Stub S. 146-47; Fonsmark Nr. 20. - Jf. Indl. S. 50.

1 Aria over] *mgl. BC.* - V. 12] *mgl. BC.* 2 under] Himmelen, som er givet *tilf. BC.* 4 da] *rett. fra dog A.* 6 Blandings Gods] Blandings-Gods *BC.* 9 da] af *BC.* 10 døe] Død *A.* 11 Mennisket] Mennisker *BC.* 17 dem] *tilf. o. Lin. A.* 26 nyt] nye *C.*

98

Aria over 1. Joh. 2 V. i Vi have en Talsmand hos Faderen, Jesum Christum den retfærdige

Giv Sag og Søgemaal, naar du vil
Min frie og frelste Siæls Misunder,
Sig sant, Sig Løgn, tag fra, leg til,
Brug Rænker, som jeg ey udgrunder,
Bliv vidne om hver ting, du ved
Mit heele livs medviderinde,
Regn op, hvor dt min Fod den gled,
Og hvad du har i Friske Minde.

Jeg stævnes da til Sinai,
Men Gud skee lov, jeg ey skal Møde,
Jeg blev fra Strængheds Ret kjøbt frii,
Paa Golgatha da Jesus Døde,
Der vendtes Rettens Blad omkring,
Der fik min Sag en anden Tone;
Thi Zion blev mit Værne-Ting,
Og Ober Ret blev Naadens Throne.

Fordømte Aand! Mød her og skielv,
Giv Lyd, giv tabt, i det du hører;

Det er din Hoved-Knuser selv,
Som der min Sag saa herlig fører;
Spar kuns Beskyldnings Piile skud,
Du kan mig ey et Haar beskade,
Mig Dømmer en forsonet Gud,
Vil ey fordømme, men forlade.

99

Samvittighed! Du møder vel,
Du er saa upartisk et Vidne,
Du Vidner da med ret og skiel
At mine Fødder bleve skidne,
At mine Feyl de ere fleer,
End sand i Strand end grand i Solen.
Men veed du ellers noget mer,
O, dølg det ey for Naade stoelen.

Min Talsmand klarer all min Skyld,
Var end all Verdens Synder mine,
Saa lægtes dog min Synde-byld,
Ved Kræften af hans Saar og Pine.
Hans Blod har talt saa vel for mig,
Den Tid hans Hoved blev ned bøyet,
At jeg kan vinde Himmerig
Ved Ham der taler nu ophøyet.

[113.] A: Levin (Nr. 1) S. 2. B: Heiberg 1771 (Nr. 10) S. 25. C: Chr. Stub 1780 (Nr. 10) S. 30. D: Hellemann (Nr. 4) Fol. 4 v. E: Ny kgl. Sml. 819 m, 4°. F: Ny kgl. Sml. 358, 8° S. 244. Litt.: Barfod III Nr. 21; A. D. Jørgensen S. 506; Vilh. Andersen S. 225; Brix: Ambr. Stub S. 147-50; Fonsmark Nr. 21. - Jf. Indl. S. 50.

1-3 Overskr.] *mgl. F*; Sang af Stub E. 1 Aria over] *mgl. B-D*. 2-3 Vi.. retfærdige] *mgl. A*. 4 Søgemaal] Spørgsmaal A. 11 Og.. Minde] *mgl. D*. - Friske] friskest F. 12 Sinai] *Bjerget, hvor de ti Bud blev givet*. 13 Gud] A har herefter Komma. - ey skal] skal ey B-F. 15 da] der F. 18 Zion] *Tempelbjerget i Jerusalem*. 19 Og] Min F. - Ober Ret] Overret E. 22 Det] Der E. 23 der] her F. 25 Du] De F. 26 Mig Dømmer] Min Dommer F. 30 da] dog F. 31 bleve] = E; blive A-C; ere D; blevne F. 33 end] og B-F. 36 klarer] klare A. 38 lægtes] læges D. - Syndebyld] ømme Byld F.

100

Jesu Samtale med Siælen

Aria

Jesus.

Vel dig din Sag er god,
Min Venneste min Due
Du tør kun trøstig sue
Fortrøstning af mit Blod,
Vel dig din sag er god. .,:
Nu kan du salig skattes
Fordi dig intet fattes
Af Overflødighed
Som Siælen Glædes ved
Den falder af mit Hierte
Og lindrer all din Smærte
Der faaer du freidigt Moed,

Vel dig din Sag er God.

Siælen.

Vel mig min Sag er God,
Din blodig Purpur Kaabe
Den Gjør, at jeg kand Raabe
Af Fryd i Hierte Rod,
Vel mig, min Sag er god. .,:
Vil Synd for Dom mig stevne,
Vil du dig dog ey hevne,

101

Dit Blod det bliver ved
At tale til min Fred,
Det gjør at ingen Smitte
Er paa min Siæl at hitte,
Gud giver Kraft og Mod,
Vel mig min Sag er god.

Jesus.

Vel dig din sag er God
Din Troe nu triumpherer
Hvad Verden høyt skatterer,
Det træder du med Fod,
Vel dig din sag er god. .,:
Det beste som jeg ynder,
Er at du stedse skynder
Dig hen til mine Saar,
Og der Nye Naade faar.
Ja om dig Synden plager
See til kuns at du tager
Din Tilflugt til mit Blod,
Vel dig din sag er god.

Siælen.

Vel mig min sag er god
Min uskatterlig Broder!
Nu skal ey Helveds Floder
Betage mig mit Mod,
Fordi din Sag er god. ;;;

102

Du har iført mig Klæder,
I hvilke jeg nu træder
Frimodig hen for Gud
Som din gienløste Brud.
Retfærdighed og Styrke,
Din Fader ret at dyrke
Mig skiænkes i dit Blod,
Vel mig min Sag er god.

Jesus.

Vel dig din Sag er god
Du skal velsignet blive,
Min Aand den skal dig Drive,
Og styre selv din fod,
Vel dig, din sag er god. .,:
Jeg vil dig stedse drage,
Forsørge og ledsage,
Troe mig evindeligt
Jeg aldrig sviger dig;
Jeg selv din Troe fuldender,

Du staaer i mine Hænder
Optegnet ved mit Blod,
Vel dig din sag er god.

Siælen.

Vel mig min sag er god,
Min Vey gaaer til Guds Rige.
Lad Verden kun bekrige
Og være mig imod,
Nok at min sag er God. .,:

103

Du Jesus maae selv raade,
Jeg bliver ved din Naade
Du skal ledsage mig
Hen ind i Himmerig.
Ja, Gud skee Tak og Ære,
Der skal jeg æevig være,
Og syngede med frit Mod,
Vel mig min sag er god.

[114.] A: Levin (Nr. 40) S. 47. B: Heiberg 1771 (Nr. 40) S. 81. C: Chr. Stub 1780 (Nr. 25) S. 62. - *Litt.*: Barfod III Nr. 22; A. D. Jørgensen S. 506; Brix: Analyser og Problemer I S. 281; Brix: Ambr. Stub S. 150; Fonsmark Nr. 22. - Digtet har samme Versemaal som Sperontes Nr. 53: Ich bin nun wie ich bin. - Jf. Indl. S. 54.

6 trøstig] tørstig A. 7 Fortrøstning] Fortørstning A. 8 .,:] *mgl. A; saal. ogsaa i de følgende Vers. Vers 2 og 4 er ombyttet BC.* 41 Synden] Synder BC. 68 sviger] svige C.

104

Tanker over Luc. 2 V. 29 Herre! nu lader du din Tiener fare i Fred

Aria

Seer jeg Naadens Frelser Mand,
Kan jeg selv min Frelser kiende;
Seer jeg ham i Livets Land,
Seer jeg Troens Maal og Ende;
O! hvad seer jeg efter meer?
Hvad er her at vente efter?
Ach! hvi løses ey mit Leer,
Som ved Siælens Vinger hefter,
Livets Herre! løses min Aand,
Riv den ud af Dødens Snare!
See der er den i din Haand,
Bedre kan den aldrig Fare.

[115.] A: Levin (Nr. 3) S. 5. B: Heiberg 1771 (Nr. 2) S. 9. C: Chr. Stub (Nr. 2) S. 17. - *Litt.*: Barfod III Nr. 23; A. D. Jørgensen S. 507; Vilh. Andersen S. 216; Brix: Ambr. Stub S. 125, jf. S. 150; Fonsmark Nr. 23.

1 Tanker over] *mgl. BC.* 2-3 Herre.. *Aria*] *mgl. A.* - *Barfod deler Digtet i 3 Vers og sætter Punktum efter L. 7 Ende og Udraabstegn efter L. 11 hefter. Brix forkaster Barfods Deling.*

105

Jeg er fornøyet med min Gud

Aria

Jeg er fornøyet med min Gud,
Han hjælper mig af Nøden ud,
Naar jeg kun frygter ham ret, som jeg bør,
Dermed jeg distillerer alt det gamle Frøe,
Som Verden paa min Vey vil strøe,
Det skal idel Sukker blive,
Naar kun Gud vil Himlen give;
Derpaa, Hierte! brist og døe!

[116.] A: Chr. Stub 1780 (Nr. 29) S. 73. - *Litt.*: Barfod III Nr. 24; Brix: Ambr. Stub S. 214; Fonsmark Nr. 24.

Barfod retter L. 5 og 6 til: Naar jeg kun frygter ret ham, som jeg bør. Dermed det gamle Frøe jeg distillere tør. Brix vil i L. 9 rette Himlen til Hielpen. Verset er øjensynlig forvansket eller er en ufærdig Kladde.

106

Seer det end for dig dunkelt ud

Psalm. 42, 6. Hvorfor bedrøver du dig min Siæl etc.

Aria

Seer det end for dig dunkelt ud,
Naar Trængsel dig tilsendes,
Dig meenes intet Ondt af Gud
Dit Veir kan hastig vendes,
Naar Glædens Skin
Skal bryde ind
I rette Tiid af Naade,
Dig hjælper Gud
Af Nøden ud
Det blier tilsidst din Baade.

[117.] A: Chr. Stub 1780 (Nr. 15) S. 43. - *Litt.*:

Barfod III Nr. 25; Brix: Ambr. Stub S. 123; Fonsmark Nr. 25. - Som vist af Brix er der en vis Forbindelse mellem dette Digt og det foregaaende.

14 blier] bliver A; *rett. efter Barfod.* - *Barfod retter L. 8 Dit til Det, retter Komma til Punktum efter L. 8 vendes, sætter Komma efter L. 10 ind, sletter Komma efter L. 11 Naade og sætter Punktum efter L. 13 ud. Digtet giver Mulighed for forskellige Opfattelser af Sætningsforbindelsen.*

107

Hvad er vor Glæde dog i denne skummelhytte

Hvad er vor Glæde dog i denne skummelhytte
Kun daglig sorg. Hvad er vort Lif? en daglig død
Vor tid borthaster som en hastig Væver schytte
Ja Mennisket kun dør saa snart det bliver fød.

Hvad er da bedre end sin sorg ved sang at slukke
End Jordisk tancker slaee med Himmelsk tancker hen
End i sin daglig død for Livsens Krone sukke
Saa har jo Mennisket paa Jorden Himmelen.

Saa siung o Kære Siæl den Frelsere til ære
Saa faar du ævig Roe for tidens Korte Nød
Saa kand du her paa Jord forsikret stædse være
om glæden i din sorg, om Livet i din død.

[118.] A: Salmebog fra 1780erne i Holger M. Rasmussens Samling. Digtet er indført paa forreste Inderside af Bindet med Haand fra 2. Halvdel af 18. Aarh. - Jf. Indl. S. 68.

4 Vor.. schytte] jf. *Job 7, 6: Mine Dage ere lettere henfløine end en Væverskytte.*

108

Bort Jordisk Sorg! jeg hører Sion siunge

Bort Jordisk Sorg! jeg hører Sion siunge
Troee haab og Kiærlighed, har her saa sød en Røst,
Stem i, min Siæl, med hierte og med tunge
Faae Lyst og mod og maal, Ved Aandens Raab¹ og Trøst!²
Lad u-taalmaadighed i Bochim gaae og græde
Siung du din Sang om Thabors ævig Glæde.

* *

[119.] A: Salmebog fra 1780erne i Holger M. Rasmussens Samling. Digtet er indført paa bageste Inderside af Bindet med samme Haand som foreg. Digt. - Jf. Indl. S. 68.

1 og 2 Sion] se Nr. 113. 6 Bochim] se *Dommernes Bog 2, 1*; jf. Nr. 93. 7 Thabors] *Bjerget Tabor i Galilæa var ifølge den gamle kristelige Tradition Stedet for Forklarelsen paa Bjerget, se Math. 17, jf. Nr. 71 og 93. 8 Gal. 4..] Der sigtes formodentlig til Gal. 4, 6, som lyder: Men eftersom I da ere Søønner, haver Gud udsendt sin Søøn Aand i eders Hjerter, som raaber: Abba, Fader! - Joh. 14, 26] Verset lyder: Men Talsmanden, den Hellig Aand, hvilken Faderen skal sende i mit Navn, han skal lære eder alle Ting og minde eder om alle Ting, som jeg haver sagt eder.*